

ZAKON

O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O MEĐUNARODNOM OSTVARIVANJU IZDRŽAVANJA DECE I DRUGIH ČLANOVA PORODICE

Član 1.

Potvrđuje se Konvencija o međunarodnom ostvarivanju izdržavanja dece i drugih članova porodice, zaključena u Hagu, 23. novembra 2007. godine, u originalu na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije o međunarodnom ostvarivanju izdržavanja dece i drugih članova porodice, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

**CONVENTION ON THE INTERNATIONAL RECOVERY
OF CHILD SUPPORT AND OTHER FORMS OF FAMILY MAINTENANCE**
(Concluded 23 November 2007)

The States signatory to the present Convention,

Desiring to improve co-operation among States for the international recovery of child support and other forms of family maintenance,

Aware of the need for procedures which produce results and are accessible, prompt, efficient, cost-effective, responsive and fair,

Wishing to build upon the best features of existing Hague Conventions and other international instruments, in particular the United Nations *Convention on the Recovery Abroad of Maintenance* of 20 June 1956,

Seeking to take advantage of advances in technologies and to create a flexible system which can continue to evolve as needs change and further advances in technology create new opportunities,

Recalling that, in accordance with Articles 3 and 27 of the United Nations *Convention on the Rights of the Child* of 20 November 1989,

– in all actions concerning children the best interests of the child shall be a primary consideration,

– every child has a right to a standard of living adequate for the child's physical, mental, spiritual, moral and social development,

– the parent(s) or others responsible for the child have the primary responsibility to secure, within their abilities and financial capacities, the conditions of living necessary for the child's development, and

– States Parties should take all appropriate measures, including the conclusion of international agreements, to secure the recovery of maintenance for the child from the parent(s) or other responsible persons, in particular where such persons live in a State different from that of the child,

Have resolved to conclude this Convention and have agreed upon the following provisions:

CHAPTER I

OBJECT, SCOPE AND DEFINITIONS

Article 1

Object

The object of the present Convention is to ensure the effective international recovery of child support and other forms of family maintenance, in particular by:

- a) establishing a comprehensive system of co-operation between the authorities of the Contracting States;
- b) making available applications for the establishment of maintenance decisions;
- c) providing for the recognition and enforcement of maintenance decisions; and
- d) requiring effective measures for the prompt enforcement of maintenance decisions.

Article 2

Scope

(1) This Convention shall apply:

- a) to maintenance obligations arising from a parent-child relationship towards a person under the age of 21 years;
- b) to recognition and enforcement or enforcement of a decision for spousal support when the application is made with a claim within the scope of sub-paragraph a); and
- c) with the exception of Chapters II and III, to spousal support.

(2) Any Contracting State may reserve, in accordance with Article 62, the right to limit the application of the Convention under sub-paragraph 1 a), to persons who have not attained the age of 18 years. A Contracting State which makes this reservation shall not be entitled to claim the application of the Convention to persons of the age excluded by its reservation.

(3) Any Contracting State may declare in accordance with Article 63 that it will extend the application of the whole or any part of the Convention to any maintenance obligation arising from a family relationship, parentage, marriage or affinity, including in particular obligations in respect of vulnerable persons. Any such declaration shall give rise to obligations between two Contracting States only in so far as their declarations cover the same maintenance obligations and parts of the Convention.

(4) The provisions of this Convention shall apply to children regardless of the marital status of the parents.

Article 3

Definitions

For the purposes of this Convention:

- a) "creditor" means an individual to whom maintenance is owed or is alleged to be owed;
- b) "debtor" means an individual who owes or who is alleged to owe maintenance;

c) “legal assistance” means the assistance necessary to enable applicants to know and assert their rights and to ensure that applications are fully and effectively dealt with in the requested State. The means of providing such assistance may include as necessary legal advice, assistance in bringing a case before an authority, legal representation and exemption from costs of proceedings;

d) “agreement in writing” means an agreement recorded in any medium, the information contained in which is accessible so as to be usable for subsequent reference;

e) “maintenance arrangement” means an agreement in writing relating to the payment of maintenance which -

i) has been formally drawn up or registered as an authentic instrument by a competent authority; or

ii) has been authenticated by, or concluded, registered or filed with a competent authority, and may be the subject of review and modification by a competent authority;

f) “vulnerable person” means a person who, by reason of an impairment or insufficiency of his or her personal faculties, is not able to support him or herself.

CHAPTER II

ADMINISTRATIVE CO-OPERATION

Article 4

Designation of Central Authorities

(1) A Contracting State shall designate a Central Authority to discharge the duties that are imposed by the Convention on such an authority.

(2) Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial units shall be free to appoint more than one Central Authority and shall specify the territorial or personal extent of their functions. Where a State has appointed more than one Central Authority, it shall designate the Central Authority to which any communication may be addressed for transmission to the appropriate Central Authority within that State.

(3) The designation of the Central Authority or Central Authorities, their contact details, and where appropriate the extent of their functions as specified in paragraph 2, shall be communicated by a Contracting State to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law at the time when the instrument of ratification or accession is deposited or when a declaration is submitted in accordance with Article 61. Contracting States shall promptly inform the Permanent Bureau of any changes.

Article 5

General functions of Central Authorities

Central Authorities shall:

a) co-operate with each other and promote co-operation amongst the competent authorities in their States to achieve the purposes of the Convention;

b) seek as far as possible solutions to difficulties which arise in the application of the Convention.

Article 6

Specific functions of Central Authorities

(1) Central Authorities shall provide assistance in relation to applications under Chapter III. In particular they shall:

- a) transmit and receive such applications;
  - b) initiate or facilitate the institution of proceedings in respect of such applications.
- (2) In relation to such applications they shall take all appropriate measures:
- a) where the circumstances require, to provide or facilitate the provision of legal assistance;
  - b) to help locate the debtor or the creditor;
  - c) to help obtain relevant information concerning the income and, if necessary, other financial circumstances of the debtor or creditor, including the location of assets;
  - d) to encourage amicable solutions with a view to obtaining voluntary payment of maintenance, where suitable by use of mediation, conciliation or similar processes;
  - e) to facilitate the ongoing enforcement of maintenance decisions, including any arrears;
  - f) to facilitate the collection and expeditious transfer of maintenance payments;
  - g) to facilitate the obtaining of documentary or other evidence;
  - h) to provide assistance in establishing parentage where necessary for the recovery of maintenance;
  - i) to initiate or facilitate the institution of proceedings to obtain any necessary provisional measures that are territorial in nature and the purpose of which is to secure the outcome of a pending maintenance application;
  - j) to facilitate service of documents.

(3) The functions of the Central Authority under this Article may, to the extent permitted under the law of its State, be performed by public bodies, or other bodies subject to the supervision of the competent authorities of that State. The designation of any such public bodies or other bodies, as well as their contact details and the extent of their functions, shall be communicated by a Contracting State to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law. Contracting States shall promptly inform the Permanent Bureau of any changes.

(4) Nothing in this Article or Article 7 shall be interpreted as imposing an obligation on a Central Authority to exercise powers that can be exercised only by judicial authorities under the law of the requested State.

Article 7

Requests for specific measures

(1) A Central Authority may make a request, supported by reasons, to another Central Authority to take appropriate specific measures under Article 6(2) b, c, g, h, i) and j) when no application under Article 10 is pending. The requested Central Authority shall take such measures as are appropriate if satisfied that they

are necessary to assist a potential applicant in making an application under Article 10 or in determining whether such an application should be initiated.

(2) A Central Authority may also take specific measures on the request of another Central Authority in relation to a case having an international element concerning the recovery of maintenance pending in the requesting State.

Article 8

Central Authority costs

(1) Each Central Authority shall bear its own costs in applying this Convention.

(2) Central Authorities may not impose any charge on an applicant for the provision of their services under the Convention save for exceptional costs arising from a request for a specific measure under Article 7.

(3) The requested Central Authority may not recover the costs of the services referred to in paragraph 2 without the prior consent of the applicant to the provision of those services at such cost.

CHAPTER III

APPLICATIONS THROUGH CENTRAL AUTHORITIES

Article 9

Application through Central Authorities

An application under this Chapter shall be made through the Central Authority of the Contracting State in which the applicant resides to the Central Authority of the requested State. For the purpose of this provision, residence excludes mere presence.

Article 10

Available applications

(1) The following categories of application shall be available to a creditor in a requesting State seeking to recover maintenance under this Convention:

- a) recognition or recognition and enforcement of a decision;
- b) enforcement of a decision made or recognised in the requested State;
- c) establishment of a decision in the requested State where there is no existing decision, including where necessary the establishment of parentage;
- d) establishment of a decision in the requested State where recognition and enforcement of a decision is not possible, or is refused, because of the lack of a basis for recognition and enforcement under Article 20, or on the grounds specified in Article 22 b) or e);
- e) modification of a decision made in the requested State;
- f) modification of a decision made in a State other than the requested State.

(2) The following categories of application shall be available to a debtor in a requesting State against whom there is an existing maintenance decision:

- a) recognition of a decision, or an equivalent procedure leading to the suspension, or limiting the enforcement, of a previous decision in the requested State;

b) modification of a decision made in the requested State;
 c) modification of a decision made in a State other than the requested State.

(3) Save as otherwise provided in this Convention, the applications in paragraphs 1 and 2 shall be determined under the law of the requested State, and applications in paragraphs 1 c) to f) and 2 b) and c) shall be subject to the jurisdictional rules applicable in the requested State.

Article 11

Application contents

- (1) All applications under Article 10 shall as a minimum include:
  - a) a statement of the nature of the application or applications;
  - b) the name and contact details, including the address and date of birth of the applicant;
  - c) the name and, if known, address and date of birth of the respondent;
  - d) the name and date of birth of any person for whom maintenance is sought;
  - e) the grounds upon which the application is based;
  - f) in an application by a creditor, information concerning where the maintenance payment should be sent or electronically transmitted;
  - g) save in an application under Article 10(1) a) and (2) a), any information or document specified by declaration in accordance with Article 63 by the requested State;
  - h) the name and contact details of the person or unit from the Central Authority of the requesting State responsible for processing the application.
- (2) As appropriate, and to the extent known, the application shall in addition in particular include:
  - a) the financial circumstances of the creditor;
  - b) the financial circumstances of the debtor, including the name and address of the employer of the debtor and the nature and location of the assets of the debtor;
  - c) any other information that may assist with the location of the respondent.
- (3) The application shall be accompanied by any necessary supporting information or documentation including documentation concerning the entitlement of the applicant to free legal assistance. In the case of applications under Article 10(1) a) and (2) a), the application shall be accompanied only by the documents listed in Article 25.
- (4) An application under Article 10 may be made in the form recommended and published by the Hague Conference on Private International Law.

Article 12

Transmission, receipt and processing of applications and cases through Central Authorities

(1) The Central Authority of the requesting State shall assist the applicant in ensuring that the application is accompanied by all the information and documents known by it to be necessary for consideration of the application.

(2) The Central Authority of the requesting State shall, when satisfied that the application complies with the requirements of the Convention, transmit the application on behalf of and with the consent of the applicant to the Central Authority of the requested State. The application shall be accompanied by the transmittal form set out in Annex 1. The Central Authority of the requesting State shall, when requested by the Central Authority of the requested State, provide a complete copy certified by the competent authority in the State of origin of any document specified under Articles 16(3), 25(1) a), b) and d) and (3) b) and 30(3).

(3) The requested Central Authority shall, within six weeks from the date of receipt of the application, acknowledge receipt in the form set out in Annex 2, and inform the Central Authority of the requesting State what initial steps have been or will be taken to deal with the application, and may request any further necessary documents and information. Within the same six-week period, the requested Central Authority shall provide to the requesting Central Authority the name and contact details of the person or unit responsible for responding to inquiries regarding the progress of the application.

(4) Within three months after the acknowledgement, the requested Central Authority shall inform the requesting Central Authority of the status of the application.

(5) Requesting and requested Central Authorities shall keep each other informed of:

- a) the person or unit responsible for a particular case;
- b) the progress of the case,

and shall provide timely responses to enquiries.

(6) Central Authorities shall process a case as quickly as a proper consideration of the issues will allow.

(7) Central Authorities shall employ the most rapid and efficient means of communication at their disposal.

(8) A requested Central Authority may refuse to process an application only if it is manifest that the requirements of the Convention are not fulfilled. In such case, that Central Authority shall promptly inform the requesting Central Authority of its reasons for refusal.

(9) The requested Central Authority may not reject an application solely on the basis that additional documents or information are needed. However, the requested Central Authority may ask the requesting Central Authority to provide these additional documents or information.

If the requesting Central Authority does not do so within three months or a longer period specified by the requested Central Authority, the requested Central Authority may decide that it will no longer process the application. In this case, it shall inform the requesting Central Authority of this decision.

Article 13

Means of communication

Any application made through Central Authorities of the Contracting States in accordance with this Chapter, and any document or information appended thereto or provided by a Central Authority, may not be challenged by the respondent by reason only of the medium or means of communication employed between the Central Authorities concerned.

Article 14

Effective access to procedures

(1) The requested State shall provide applicants with effective access to procedures, including enforcement and appeal procedures, arising from applications under this Chapter.

(2) To provide such effective access, the requested State shall provide free legal assistance in accordance with Articles 14 to 17 unless paragraph 3 applies.

(3) The requested State shall not be obliged to provide such free legal assistance if and to the extent that the procedures of that State enable the applicant to make the case without the need for such assistance, and the Central Authority provides such services as are necessary free of charge.

(4) Entitlements to free legal assistance shall not be less than those available in equivalent domestic cases.

(5) No security, bond or deposit, however described, shall be required to guarantee the payment of costs and expenses in proceedings under the Convention.

Article 15

Free legal assistance for child support applications

(1) The requested State shall provide free legal assistance in respect of all applications by a creditor under this Chapter concerning maintenance obligations arising from a parent-child relationship towards a person under the age of 21 years.

(2) Notwithstanding paragraph 1, the requested State may, in relation to applications other than those under Article 10(1) a and b) and the cases covered by Article 20(4), refuse free legal assistance if it considers that, on the merits, the application or any appeal is manifestly unfounded.

Article 16

Declaration to permit use of child-centred means test

(1) Notwithstanding Article 15(1), a State may declare, in accordance with Article 63, that it will provide free legal assistance in respect of applications other than under Article 10(1) a and b) and the cases covered by Article 20(4), subject to a test based on an assessment of the means of the child.

(2) A State shall, at the time of making such a declaration, provide information to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law concerning the manner in which the assessment of the child's means will be carried out, including the financial criteria which would need to be met to satisfy the test.

(3) An application referred to in paragraph 1, addressed to a State which has made the declaration referred to in that paragraph, shall include a formal attestation by the applicant stating that the child's means meet the criteria referred to in paragraph 2. The requested State may only request further evidence of the child's

means if it has reasonable grounds to believe that the information provided by the applicant is inaccurate.

(4) If the most favourable legal assistance provided for by the law of the requested State in respect of applications under this Chapter concerning maintenance obligations arising from a parent-child relationship towards a child is more favourable than that provided for under paragraphs 1 to 3, the most favourable legal assistance shall be provided.

Article 17

Applications not qualifying under Article 15 or Article 16

In the case of all applications under this Convention other than those under Article 15 or Article 16:

- a) the provision of free legal assistance may be made subject to a means or a merits test;
- b) an applicant, who in the State of origin has benefited from free legal assistance, shall be entitled, in any proceedings for recognition or enforcement, to benefit, at least to the same extent, from free legal assistance as provided for by the law of the State addressed under the same circumstances.

CHAPTER IV

RESTRICTIONS ON BRINGING PROCEEDINGS

Article 18

Limit on proceedings

(1) Where a decision is made in a Contracting State where the creditor is habitually resident, proceedings to modify the decision or to make a new decision cannot be brought by the debtor in any other Contracting State as long as the creditor remains habitually resident in the State where the decision was made.

(2) Paragraph 1 shall not apply -

- a) where, except in disputes relating to maintenance obligations in respect of children, there is agreement in writing between the parties to the jurisdiction of that other Contracting State;
- b) where the creditor submits to the jurisdiction of that other Contracting State either expressly or by defending on the merits of the case without objecting to the jurisdiction at the first available opportunity;
- c) where the competent authority in the State of origin cannot, or refuses to, exercise jurisdiction to modify the decision or make a new decision; or
- d) where the decision made in the State of origin cannot be recognised or declared enforceable in the Contracting State where proceedings to modify the decision or make a new decision are contemplated.

CHAPTER V

RECOGNITION AND ENFORCEMENT

Article 19

Scope of the Chapter

(1) This Chapter shall apply to a decision rendered by a judicial or administrative authority in respect of a maintenance obligation. The term "decision" also includes a settlement or agreement concluded before or approved by such an authority. A decision may include automatic adjustment by indexation and a

requirement to pay arrears, retroactive maintenance or interest and a determination of costs or expenses.

(2) If a decision does not relate solely to a maintenance obligation, the effect of this Chapter is limited to the parts of the decision which concern maintenance obligations.

(3) For the purpose of paragraph 1, "administrative authority" means a public body whose decisions, under the law of the State where it is established -

a) may be made the subject of an appeal to or review by a judicial authority; and

b) have a similar force and effect to a decision of a judicial authority on the same matter.

(4) This Chapter also applies to maintenance arrangements in accordance with Article 30.

(5) The provisions of this Chapter shall apply to a request for recognition and enforcement made directly to a competent authority of the State addressed in accordance with Article 37.

Article 20

Bases for recognition and enforcement

(1) A decision made in one Contracting State ("the State of origin") shall be recognised and enforced in other Contracting States if -

a) the respondent was habitually resident in the State of origin at the time proceedings were instituted;

b) the respondent has submitted to the jurisdiction either expressly or by defending on the merits of the case without objecting to the jurisdiction at the first available opportunity;

c) the creditor was habitually resident in the State of origin at the time proceedings were instituted;

d) the child for whom maintenance was ordered was habitually resident in the State of origin at the time proceedings were instituted, provided that the respondent has lived with the child in that State or has resided in that State and provided support for the child there;

e) except in disputes relating to maintenance obligations in respect of children, there has been agreement to the jurisdiction in writing by the parties; or

f) the decision was made by an authority exercising jurisdiction on a matter of personal status or parental responsibility, unless that jurisdiction was based solely on the nationality of one of the parties.

(2) A Contracting State may make a reservation, in accordance with Article 62, in respect of paragraph 1 c), e) or f).

(3) A Contracting State making a reservation under paragraph 2 shall recognise and enforce a decision if its law would in similar factual circumstances confer or would have conferred jurisdiction on its authorities to make such a decision.

(4) A Contracting State shall, if recognition of a decision is not possible as a result of a reservation under paragraph 2, and if the debtor is habitually resident in that State, take all appropriate measures to establish a decision for the benefit of the creditor. The preceding sentence shall not apply to direct requests for recognition

and enforcement under Article 19(5) or to claims for support referred to in Article 2(1) b).

(5) A decision in favour of a child under the age of 18 years which cannot be recognised by virtue only of a reservation in respect of paragraph 1 c), e) or f) shall be accepted as establishing the eligibility of that child for maintenance in the State addressed.

(6) A decision shall be recognised only if it has effect in the State of origin, and shall be enforced only if it is enforceable in the State of origin.

Article 21

Severability and partial recognition and enforcement

(1) If the State addressed is unable to recognise or enforce the whole of the decision, it shall recognise or enforce any severable part of the decision which can be so recognised or enforced.

(2) Partial recognition or enforcement of a decision can always be applied for.

Article 22

Grounds for refusing recognition and enforcement

Recognition and enforcement of a decision may be refused if -

- a) recognition and enforcement of the decision is manifestly incompatible with the public policy ("ordre public") of the State addressed;
- b) the decision was obtained by fraud in connection with a matter of procedure;
- c) proceedings between the same parties and having the same purpose are pending before an authority of the State addressed and those proceedings were the first to be instituted;
- d) the decision is incompatible with a decision rendered between the same parties and having the same purpose, either in the State addressed or in another State, provided that this latter decision fulfils the conditions necessary for its recognition and enforcement in the State addressed;
- e) in a case where the respondent has neither appeared nor was represented in proceedings in the State of origin –
  - i) when the law of the State of origin provides for notice of proceedings, the respondent did not have proper notice of the proceedings and an opportunity to be heard; or
  - ii) when the law of the State of origin does not provide for notice of the proceedings, the respondent did not have proper notice of the decision and an opportunity to challenge or appeal it on fact and law; or
- f) the decision was made in violation of Article 18.

Article 23

Procedure on an application for recognition and enforcement

(1) Subject to the provisions of the Convention, the procedures for recognition and enforcement shall be governed by the law of the State addressed.

(2) Where an application for recognition and enforcement of a decision has been made through Central Authorities in accordance with Chapter III, the requested Central Authority shall promptly either –

- a) refer the application to the competent authority which shall without delay declare the decision enforceable or register the decision for enforcement; or
- b) if it is the competent authority take such steps itself.

(3) Where the request is made directly to a competent authority in the State addressed in accordance with Article 19(5), that authority shall without delay declare the decision enforceable or register the decision for enforcement.

(4) A declaration or registration may be refused only on the ground set out in Article 22 a). At this stage neither the applicant nor the respondent is entitled to make any submissions.

(5) The applicant and the respondent shall be promptly notified of the declaration or registration, made under paragraphs 2 and 3, or the refusal thereof in accordance with paragraph 4, and may bring a challenge or appeal on fact and on a point of law.

(6) A challenge or an appeal is to be lodged within 30 days of notification under paragraph 5. If the contesting party is not resident in the Contracting State in which the declaration or registration was made or refused, the challenge or appeal shall be lodged within 60 days of notification.

(7) A challenge or appeal may be founded only on the following –

- a) the grounds for refusing recognition and enforcement set out in Article 22;
- b) the bases for recognition and enforcement under Article 20;
- c) the authenticity or integrity of any document transmitted in accordance with Article 25(1) a), b) or d) or (3) b).

(8) A challenge or an appeal by a respondent may also be founded on the fulfilment of the debt to the extent that the recognition and enforcement relates to payments that fell due in the past.

(9) The applicant and the respondent shall be promptly notified of the decision following the challenge or the appeal.

(10) A further appeal, if permitted by the law of the State addressed, shall not have the effect of staying the enforcement of the decision unless there are exceptional circumstances.

(11) In taking any decision on recognition and enforcement, including any appeal, the competent authority shall act expeditiously.

Article 24

Alternative procedure on an application for recognition and enforcement

(1) Notwithstanding Article 23(2) to (11), a State may declare, in accordance with Article 63, that it will apply the procedure for recognition and enforcement set out in this Article.

(2) Where an application for recognition and enforcement of a decision has been made through Central Authorities in accordance with Chapter III, the requested Central Authority shall promptly either –

a) refer the application to the competent authority which shall decide on the application for recognition and enforcement; or

b) if it is the competent authority, take such a decision itself.

(3) A decision on recognition and enforcement shall be given by the competent authority after the respondent has been duly and promptly notified of the proceedings and both parties have been given an adequate opportunity to be heard.

(4) The competent authority may review the grounds for refusing recognition and enforcement set out in Article 22 a), c) and d) of its own motion. It may review any grounds listed in Articles 20, 22 and 23(7) c) if raised by the respondent or if concerns relating to those grounds arise from the face of the documents submitted in accordance with Article 25.

(5) A refusal of recognition and enforcement may also be founded on the fulfilment of the debt to the extent that the recognition and enforcement relates to payments that fell due in the past.

(6) Any appeal, if permitted by the law of the State addressed, shall not have the effect of staying the enforcement of the decision unless there are exceptional circumstances.

(7) In taking any decision on recognition and enforcement, including any appeal, the competent authority shall act expeditiously.

Article 25

Documents

(1) An application for recognition and enforcement under Article 23 or Article 24 shall be accompanied by the following –

a) a complete text of the decision;

b) a document stating that the decision is enforceable in the State of origin and, in the case of a decision by an administrative authority, a document stating that the requirements of Article 19(3) are met unless that State has specified in accordance with Article 57 that decisions of its administrative authorities always meet those requirements;

c) if the respondent did not appear and was not represented in the proceedings in the State of origin, a document or documents attesting, as appropriate, either that the respondent had proper notice of the proceedings and an opportunity to be heard, or that the respondent had proper notice of the decision and the opportunity to challenge or appeal it on fact and law;

d) where necessary, a document showing the amount of any arrears and the date such amount was calculated;

e) where necessary, in the case of a decision providing for automatic adjustment by indexation, a document providing the information necessary to make the appropriate calculations;

f) where necessary, documentation showing the extent to which the applicant received free legal assistance in the State of origin.

(2) Upon a challenge or appeal under Article 23(7) c) or upon request by the competent authority in the State addressed, a complete copy of the document concerned, certified by the competent authority in the State of origin, shall be provided promptly –

a) by the Central Authority of the requesting State, where the application has been made in accordance with Chapter III;

b) by the applicant, where the request has been made directly to a competent authority of the State addressed.

(3) A Contracting State may specify in accordance with Article 57 –

a) that a complete copy of the decision certified by the competent authority in the State of origin must accompany the application;

b) circumstances in which it will accept, in lieu of a complete text of the decision, an abstract or extract of the decision drawn up by the competent authority of the State of origin, which may be made in the form recommended and published by the Hague Conference on Private International Law; or

c) that it does not require a document stating that the requirements of Article 19(3) are met.

Article 26

Procedure on an application for recognition

This Chapter shall apply *mutatis mutandis* to an application for recognition of a decision, save that the requirement of enforceability is replaced by the requirement that the decision has effect in the State of origin.

Article 27

Findings of fact

Any competent authority of the State addressed shall be bound by the findings of fact on which the authority of the State of origin based its jurisdiction.

Article 28

No review of the merits

There shall be no review by any competent authority of the State addressed of the merits of a decision.

Article 29

Physical presence of the child or the applicant not required

The physical presence of the child or the applicant shall not be required in any proceedings in the State addressed under this Chapter.

Article 30

Maintenance arrangements

(1) A maintenance arrangement made in a Contracting State shall be entitled to recognition and enforcement as a decision under this Chapter provided that it is enforceable as a decision in the State of origin.

(2) For the purpose of Article 10(1) a and b) and (2) a), the term “decision” includes a maintenance arrangement.

(3) An application for recognition and enforcement of a maintenance arrangement shall be accompanied by the following –

a) a complete text of the maintenance arrangement; and

b) a document stating that the particular maintenance arrangement is enforceable as a decision in the State of origin.

(4) Recognition and enforcement of a maintenance arrangement may be refused if –

a) the recognition and enforcement is manifestly incompatible with the public policy of the State addressed;

b) the maintenance arrangement was obtained by fraud or falsification;

c) the maintenance arrangement is incompatible with a decision rendered between the same parties and having the same purpose, either in the State addressed or in another State, provided that this latter decision fulfils the conditions necessary for its recognition and enforcement in the State addressed.

(5) The provisions of this Chapter, with the exception of Articles 20, 22, 23(7) and 25(1) and (3), shall apply *mutatis mutandis* to the recognition and enforcement of a maintenance arrangement save that –

a) a declaration or registration in accordance with Article 23(2) and (3) may be refused only on the ground set out in paragraph 4 a);

b) a challenge or appeal as referred to in Article 23(6) may be founded only on the following –

i) the grounds for refusing recognition and enforcement set out in paragraph 4;

ii) the authenticity or integrity of any document transmitted in accordance with paragraph 3;

c) as regards the procedure under Article 24(4), the competent authority may review of its own motion the ground for refusing recognition and enforcement set out in paragraph 4 a) of this Article. It may review all grounds listed in paragraph 4 of this Article and the authenticity or integrity of any document transmitted in accordance with paragraph 3 if raised by the respondent or if concerns relating to those grounds arise from the face of those documents.

(6) Proceedings for recognition and enforcement of a maintenance arrangement shall be suspended if a challenge concerning the arrangement is pending before a competent authority of a Contracting State.

(7) A State may declare, in accordance with Article 63, that applications for recognition and enforcement of a maintenance arrangement shall only be made through Central Authorities.

(8) A Contracting State may, in accordance with Article 62, reserve the right not to recognise and enforce a maintenance arrangement.

Article 31

Decisions produced by the combined effect of provisional and confirmation orders

Where a decision is produced by the combined effect of a provisional order made in one State and an order by an authority in another State (“the confirming State”) confirming the provisional order –

a) each of those States shall be deemed for the purposes of this Chapter to be a State of origin;

b) the requirements of Article 22 e) shall be met if the respondent had proper notice of the proceedings in the confirming State and an opportunity to oppose the confirmation of the provisional order;

c) the requirement of Article 20(6) that a decision be enforceable in the State of origin shall be met if the decision is enforceable in the confirming State; and

d) Article 18 shall not prevent proceedings for the modification of the decision being commenced in either State.

CHAPTER VI

ENFORCEMENT BY THE STATE ADDRESSED

Article 32

Enforcement under internal law

(1) Subject to the provisions of this Chapter, enforcement shall take place in accordance with the law of the State addressed.

(2) Enforcement shall be prompt.

(3) In the case of applications through Central Authorities, where a decision has been declared enforceable or registered for enforcement under Chapter V, enforcement shall proceed without the need for further action by the applicant.

(4) Effect shall be given to any rules applicable in the State of origin of the decision relating to the duration of the maintenance obligation.

(5) Any limitation on the period for which arrears may be enforced shall be determined either by the law of the State of origin of the decision or by the law of the State addressed, whichever provides for the longer limitation period.

Article 33

Non-discrimination

The State addressed shall provide at least the same range of enforcement methods for cases under the Convention as are available in domestic cases.

Article 34

Enforcement measures

(1) Contracting States shall make available in internal law effective measures to enforce decisions under this Convention.

(2) Such measures may include -

- a) wage withholding;
- b) garnishment from bank accounts and other sources;
- c) deductions from social security payments;
- d) lien on or forced sale of property;
- e) tax refund withholding;
- f) withholding or attachment of pension benefits;
- g) credit bureau reporting;
- h) denial, suspension or revocation of various licenses (for example, driving licenses);
- i) the use of mediation, conciliation or similar processes to bring about voluntary compliance.

Article 35

Transfer of funds

(1) Contracting States are encouraged to promote, including by means of international agreements, the use of the most cost-effective and efficient methods available to transfer funds payable as maintenance.

(2) A Contracting State, under whose law the transfer of funds is restricted, shall accord the highest priority to the transfer of funds payable under this Convention.

CHAPTER VII

PUBLIC BODIES

Article 36

Public bodies as applicants

(1) For the purposes of applications for recognition and enforcement under Article 10(1) a and b) and cases covered by Article 20(4), "creditor" includes a public body acting in place of an individual to whom maintenance is owed or one to which reimbursement is owed for benefits provided in place of maintenance.

(2) The right of a public body to act in place of an individual to whom maintenance is owed or to seek reimbursement of benefits provided to the creditor in place of maintenance shall be governed by the law to which the body is subject.

(3) A public body may seek recognition or claim enforcement of –

- a) a decision rendered against a debtor on the application of a public body which claims payment of benefits provided in place of maintenance;
- b) a decision rendered between a creditor and debtor to the extent of the benefits provided to the creditor in place of maintenance.

(4) The public body seeking recognition or claiming enforcement of a decision shall upon request furnish any document necessary to establish its right under paragraph 2 and that benefits have been provided to the creditor.

CHAPTER VIII

GENERAL PROVISIONS

Article 37

Direct requests to competent authorities

(1) The Convention shall not exclude the possibility of recourse to such procedures as may be available under the internal law of a Contracting State allowing a person (an applicant) to seize directly a competent authority of that State in a matter governed by the Convention including, subject to Article 18, for the purpose of having a maintenance decision established or modified.

(2) Articles 14(5) and 17 b) and the provisions of Chapters V, VI, VII and this Chapter, with the exception of Articles 40(2), 42, 43(3), 44(3), 45 and 55, shall apply in relation to a request for recognition and enforcement made directly to a competent authority in a Contracting State.

(3) For the purpose of paragraph 2, Article 2(1) a) shall apply to a decision granting maintenance to a vulnerable person over the age specified in that subparagraph where such decision was rendered before the person reached that age and provided for maintenance beyond that age by reason of the impairment.

Article 38

Protection of personal data

Personal data gathered or transmitted under the Convention shall be used only for the purposes for which they were gathered or transmitted.

Article 39

Confidentiality

Any authority processing information shall ensure its confidentiality in accordance with the law of its State.

Article 40

Non-disclosure of information

(1) An authority shall not disclose or confirm information gathered or transmitted in application of this Convention if it determines that to do so could jeopardise the health, safety or liberty of a person.

(2) A determination to this effect made by one Central Authority shall be taken into account by another Central Authority, in particular in cases of family violence.

(3) Nothing in this Article shall impede the gathering and transmitting of information by and between authorities in so far as necessary to carry out the obligations under the Convention.

Article 41

No legalisation

No legalisation or similar formality may be required in the context of this Convention.

Article 42

Power of attorney

The Central Authority of the requested State may require a power of attorney from the applicant only if it acts on his or her behalf in judicial proceedings or before other authorities, or in order to designate a representative so to act.

Article 43

Recovery of costs

(1) Recovery of any costs incurred in the application of this Convention shall not take precedence over the recovery of maintenance.

(2) A State may recover costs from an unsuccessful party.

(3) For the purposes of an application under Article 10(1) b) to recover costs from an unsuccessful party in accordance with paragraph 2, the term "creditor" in Article 10(1) shall include a State.

(4) This Article shall be without prejudice to Article 8.

Article 44

Language requirements

(1) Any application and related documents shall be in the original language, and shall be accompanied by a translation into an official language of the requested State or another language which the requested State has indicated, by way of

declaration in accordance with Article 63, it will accept, unless the competent authority of that State dispenses with translation.

(2) A Contracting State which has more than one official language and cannot, for reasons of internal law, accept for the whole of its territory documents in one of those languages shall, by declaration in accordance with Article 63, specify the language in which such documents or translations thereof shall be drawn up for submission in the specified parts of its territory.

(3) Unless otherwise agreed by the Central Authorities, any other communications between such Authorities shall be in an official language of the requested State or in either English or French. However, a Contracting State may, by making a reservation in accordance with Article 62, object to the use of either English or French.

Article 45

Means and costs of translation

(1) In the case of applications under Chapter III, the Central Authorities may agree in an individual case or generally that the translation into an official language of the requested State may be made in the requested State from the original language or from any other agreed language. If there is no agreement and it is not possible for the requesting Central Authority to comply with the requirements of Article 44(1) and (2), then the application and related documents may be transmitted with translation into English or French for further translation into an official language of the requested State.

(2) The cost of translation arising from the application of paragraph 1 shall be borne by the requesting State unless otherwise agreed by Central Authorities of the States concerned.

(3) Notwithstanding Article 8, the requesting Central Authority may charge an applicant for the costs of translation of an application and related documents, except in so far as those costs may be covered by its system of legal assistance.

Article 46

Non-unified legal systems – interpretation

(1) In relation to a State in which two or more systems of law or sets of rules of law with regard to any matter dealt with in this Convention apply in different territorial units -

a) any reference to the law or procedure of a State shall be construed as referring, where appropriate, to the law or procedure in force in the relevant territorial unit;

b) any reference to a decision established, recognised, recognised and enforced, enforced or modified in that State shall be construed as referring, where appropriate, to a decision established, recognised, recognised and enforced, enforced or modified in the relevant territorial unit;

c) any reference to a judicial or administrative authority in that State shall be construed as referring, where appropriate, to a judicial or administrative authority in the relevant territorial unit;

d) any reference to competent authorities, public bodies, and other bodies of that State, other than Central Authorities, shall be construed as referring, where appropriate, to those authorised to act in the relevant territorial unit;

e) any reference to residence or habitual residence in that State shall be construed as referring, where appropriate, to residence or habitual residence in the relevant territorial unit;

f) any reference to location of assets in that State shall be construed as referring, where appropriate, to the location of assets in the relevant territorial unit;

g) any reference to a reciprocity arrangement in force in a State shall be construed as referring, where appropriate, to a reciprocity arrangement in force in the relevant territorial unit;

h) any reference to free legal assistance in that State shall be construed as referring, where appropriate, to free legal assistance in the relevant territorial unit;

i) any reference to a maintenance arrangement made in a State shall be construed as referring, where appropriate, to a maintenance arrangement made in the relevant territorial unit;

j) any reference to recovery of costs by a State shall be construed as referring, where appropriate, to the recovery of costs by the relevant territorial unit.

(2) This Article shall not apply to a Regional Economic Integration Organisation.

Article 47

Non-unified legal systems – substantive rules

(1) A Contracting State with two or more territorial units in which different systems of law apply shall not be bound to apply this Convention to situations which involve solely such different territorial units.

(2) A competent authority in a territorial unit of a Contracting State with two or more territorial units in which different systems of law apply shall not be bound to recognise or enforce a decision from another Contracting State solely because the decision has been recognised or enforced in another territorial unit of the same Contracting State under this Convention.

(3) This Article shall not apply to a Regional Economic Integration Organisation.

Article 48

Co-ordination with prior Hague Maintenance Conventions

In relations between the Contracting States, this Convention replaces, subject to Article 56(2), the *Hague Convention of 2 October 1973 on the Recognition and Enforcement of Decisions Relating to Maintenance Obligations* and the Hague Convention of 15 April 1958 concerning the recognition and enforcement of decisions relating to maintenance obligations towards children in so far as their scope of application as between such States coincides with the scope of application of this Convention.

Article 49

Co-ordination with the 1956 New York Convention

In relations between the Contracting States, this Convention replaces the United Nations Convention on the Recovery Abroad of Maintenance of 20 June 1956, in so far as its scope of application as between such States coincides with the scope of application of this Convention.

Article 50

Relationship with prior Hague Conventions on service of documents and taking of evidence

This Convention does not affect the Hague Convention of 1 March 1954 on civil procedure, the *Hague Convention of 15 November 1965 on the Service Abroad of Judicial and Extrajudicial Documents in Civil or Commercial Matters* and the *Hague Convention of 18 March 1970 on the Taking of Evidence Abroad in Civil or Commercial Matters*.

Article 51

Co-ordination of instruments and supplementary agreements

(1) This Convention does not affect any international instrument concluded before this Convention to which Contracting States are Parties and which contains provisions on matters governed by this Convention.

(2) Any Contracting State may conclude with one or more Contracting States agreements, which contain provisions on matters governed by the Convention, with a view to improving the application of the Convention between or among themselves, provided that such agreements are consistent with the objects and purpose of the Convention and do not affect, in the relationship of such States with other Contracting States, the application of the provisions of the Convention. The States which have concluded such an agreement shall transmit a copy to the depositary of the Convention.

(3) Paragraphs 1 and 2 shall also apply to reciprocity arrangements and to uniform laws based on special ties between the States concerned.

(4) This Convention shall not affect the application of instruments of a Regional Economic Integration Organisation that is a Party to this Convention, adopted after the conclusion of the Convention, on matters governed by the Convention provided that such instruments do not affect, in the relationship of Member States of the Regional Economic Integration Organisation with other Contracting States, the application of the provisions of the Convention. As concerns the recognition or enforcement of decisions as between Member States of the Regional Economic Integration Organisation, the Convention shall not affect the rules of the Regional Economic Integration Organisation, whether adopted before or after the conclusion of the Convention.

Article 52

Most effective rule

(1) This Convention shall not prevent the application of an agreement, arrangement or international instrument in force between the requesting State and the requested State, or a reciprocity arrangement in force in the requested State that provides for -

- a) broader bases for recognition of maintenance decisions, without prejudice to Article 22 f) of the Convention;
- b) simplified, more expeditious procedures on an application for recognition or recognition and enforcement of maintenance decisions;
- c) more beneficial legal assistance than that provided for under Articles 14 to 17; or
- d) procedures permitting an applicant from a requesting State to make a request directly to the Central Authority of the requested State.

(2) This Convention shall not prevent the application of a law in force in the requested State that provides for more effective rules as referred to in paragraph 1 a) to c). However, as regards simplified, more expeditious procedures referred to in paragraph 1 b), they must be compatible with the protection offered to the parties under Articles 23 and 24, in particular as regards the rights of the parties to be duly notified of the proceedings and be given adequate opportunity to be heard and as regards the effects of any challenge or appeal.

Article 53

Uniform interpretation

In the interpretation of this Convention, regard shall be had to its international character and to the need to promote uniformity in its application.

Article 54

Review of practical operation of the Convention

(1) The Secretary General of the Hague Conference on Private International Law shall at regular intervals convene a Special Commission in order to review the practical operation of the Convention and to encourage the development of good practices under the Convention.

(2) For the purpose of such review, Contracting States shall co-operate with the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law in the gathering of information, including statistics and case law, concerning the practical operation of the Convention.

Article 55

Amendment of forms

(1) The forms annexed to this Convention may be amended by a decision of a Special Commission convened by the Secretary General of the Hague Conference on Private International Law to which all Contracting States and all Members shall be invited. Notice of the proposal to amend the forms shall be included in the agenda for the meeting.

(2) Amendments adopted by the Contracting States present at the Special Commission shall come into force for all Contracting States on the first day of the seventh calendar month after the date of their communication by the depositary to all Contracting States.

(3) During the period provided for in paragraph 2 any Contracting State may by notification in writing to the depositary make a reservation, in accordance with Article 62, with respect to the amendment. The State making such reservation shall, until the reservation is withdrawn, be treated as a State not Party to the present Convention with respect to that amendment.

Article 56

Transitional provisions

(1) The Convention shall apply in every case where –

a) a request pursuant to Article 7 or an application pursuant to Chapter III has been received by the Central Authority of the requested State after the Convention has entered into force between the requesting State and the requested State;

b) a direct request for recognition and enforcement has been received by the competent authority of the State addressed after the Convention has entered into force between the State of origin and the State addressed.

(2) With regard to the recognition and enforcement of decisions between Contracting States to this Convention that are also Parties to either of the Hague Maintenance Conventions mentioned in Article 48, if the conditions for the recognition and enforcement under this Convention prevent the recognition and enforcement of a decision given in the State of origin before the entry into force of this Convention for that State, that would otherwise have been recognised and enforced under the terms of the Convention that was in effect at the time the decision was rendered, the conditions of that Convention shall apply.

(3) The State addressed shall not be bound under this Convention to enforce a decision or a maintenance arrangement, in respect of payments falling due prior to the entry into force of the Convention between the State of origin and the State addressed, except for maintenance obligations arising from a parent-child relationship towards a person under the age of 21 years.

Article 57

Provision of information concerning laws, procedures and services

(1) A Contracting State, by the time its instrument of ratification or accession is deposited or a declaration is submitted in accordance with Article 61 of the Convention, shall provide the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law with –

- a) a description of its laws and procedures concerning maintenance obligations;
- b) a description of the measures it will take to meet the obligations under Article 6;
- c) a description of how it will provide applicants with effective access to procedures, as required under Article 14;
- d) a description of its enforcement rules and procedures, including any limitations on enforcement, in particular debtor protection rules and limitation periods;
- e) any specification referred to in Article 25(1) b) and (3).

(2) Contracting States may, in fulfilling their obligations under paragraph 1, utilise a country profile form recommended and published by the Hague Conference on Private International Law.

(3) Information shall be kept up to date by the Contracting States.

CHAPTER IX

FINAL PROVISIONS

Article 58

Signature, ratification and accession

(1) The Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Twenty-First Session and by the other States which participated in that Session.

(2) It shall be ratified, accepted or approved and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands, depositary of the Convention.

(3) Any other State or Regional Economic Integration Organisation may accede to the Convention after it has entered into force in accordance with Article 60(1).

(4) The instrument of accession shall be deposited with the depositary.

(5) Such accession shall have effect only as regards the relations between the acceding State and those Contracting States which have not raised an objection to its accession in the 12 months after the date of the notification referred to in Article 65. Such an objection may also be raised by States at the time when they ratify, accept or approve the Convention after an accession. Any such objection shall be notified to the depositary.

Article 59

Regional Economic Integration Organisations

(1) A Regional Economic Integration Organisation which is constituted solely by sovereign States and has competence over some or all of the matters governed by this Convention may similarly sign, accept, approve or accede to this Convention. The Regional Economic Integration Organisation shall in that case have the rights and obligations of a Contracting State, to the extent that the Organisation has competence over matters governed by the Convention.

(2) The Regional Economic Integration Organisation shall, at the time of signature, acceptance, approval or accession, notify the depositary in writing of the matters governed by this Convention in respect of which competence has been transferred to that Organisation by its Member States. The Organisation shall promptly notify the depositary in writing of any changes to its competence as specified in the most recent notice given under this paragraph.

(3) At the time of signature, acceptance, approval or accession, a Regional Economic Integration Organisation may declare in accordance with Article 63 that it exercises competence over all the matters governed by this Convention and that the Member States which have transferred competence to the Regional Economic Integration Organisation in respect of the matter in question shall be bound by this Convention by virtue of the signature, acceptance, approval or accession of the Organisation.

(4) For the purposes of the entry into force of this Convention, any instrument deposited by a Regional Economic Integration Organisation shall not be counted unless the Regional Economic Integration Organisation makes a declaration in accordance with paragraph 3.

(5) Any reference to a "Contracting State" or "State" in this Convention shall apply equally to a Regional Economic Integration Organisation that is a Party to it, where appropriate. In the event that a declaration is made by a Regional Economic Integration Organisation in accordance with paragraph 3, any reference to a "Contracting State" or "State" in this Convention shall apply equally to the relevant Member States of the Organisation, where appropriate.

Article 60

Entry into force

(1) The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of the second instrument of ratification, acceptance or approval referred to in Article 58.

(2) Thereafter the Convention shall enter into force –

a) for each State or Regional Economic Integration Organisation referred to in Article 59(1) subsequently ratifying, accepting or approving it, on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval;

b) for each State or Regional Economic Integration Organisation referred to in Article 58(3) on the day after the end of the period during which objections may be raised in accordance with Article 58(5);

c) for a territorial unit to which the Convention has been extended in accordance with Article 61, on the first day of the month following the expiration of three months after the notification referred to in that Article.

Article 61

Declarations with respect to non-unified legal systems

(1) If a State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in the Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare in accordance with Article 63 that this Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

(2) Any such declaration shall be notified to the depositary and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.

(3) If a State makes no declaration under this Article, the Convention shall extend to all territorial units of that State.

(4) This Article shall not apply to a Regional Economic Integration Organisation.

Article 62

Reservations

(1) Any Contracting State may, not later than the time of ratification, acceptance, approval or accession, or at the time of making a declaration in terms of Article 61, make one or more of the reservations provided for in Articles 2(2), 20(2), 30(8), 44(3) and 55(3). No other reservation shall be permitted.

(2) Any State may at any time withdraw a reservation it has made. The withdrawal shall be notified to the depositary.

(3) The reservation shall cease to have effect on the first day of the third calendar month after the notification referred to in paragraph 2.

(4) Reservations under this Article shall have no reciprocal effect with the exception of the reservation provided for in Article 2(2).

Article 63

Declarations

(1) Declarations referred to in Articles 2(3), 11(1) g), 16(1), 24(1), 30(7), 44(1) and (2), 59(3) and 61(1), may be made upon signature, ratification, acceptance, approval or accession or at any time thereafter, and may be modified or withdrawn at any time.

(2) Declarations, modifications and withdrawals shall be notified to the depositary.

(3) A declaration made at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession shall take effect simultaneously with the entry into force of this Convention for the State concerned.

(4) A declaration made at a subsequent time, and any modification or withdrawal of a declaration, shall take effect on the first day of the month following

the expiration of three months after the date on which the notification is received by the depositary.

Article 64

Denunciation

(1) A Contracting State to the Convention may denounce it by a notification in writing addressed to the depositary. The denunciation may be limited to certain territorial units of a multi-unit State to which the Convention applies.

(2) The denunciation shall take effect on the first day of the month following the expiration of 12 months after the date on which the notification is received by the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation shall take effect upon the expiration of such longer period after the date on which the notification is received by the depositary.

Article 65

Notification

The depositary shall notify the Members of the Hague Conference on Private International Law, and other States and Regional Economic Integration Organisations which have signed, ratified, accepted, approved or acceded in accordance with Articles 58 and 59 of the following –

- a) the signatures, ratifications, acceptances and approvals referred to in Articles 58 and 59;
- b) the accessions and objections raised to accessions referred to in Articles 58(3) and (5) and 59;
- c) the date on which the Convention enters into force in accordance with Article 60;
- d) the declarations referred to in Articles 2(3), 11(1) g), 16(1), 24(1), 30(7), 44(1) and (2), 59(3) and 61(1);
- e) the agreements referred to in Article 51(2);
- f) the reservations referred to in Articles 2(2), 20(2), 30(8), 44(3) and 55(3), and the withdrawals referred to in Article 62(2);
- g) the denunciations referred to in Article 64.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 23rd day of November 2007, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the Members of the Hague Conference on Private International Law at the date of its Twenty-First Session and to each of the other States which have participated in that Session.

ANNEX 1
Transmittal form under Article 12(2)

CONFIDENTIALITY AND PERSONAL DATA PROTECTION NOTICE

Personal data gathered or transmitted under the Convention shall be used only for the purposes for which it was gathered or transmitted. Any authority processing such data shall ensure its confidentiality, in accordance with the law of its State.

An authority shall not disclose or confirm information gathered or transmitted in application of this Convention if it determines that to do so could jeopardise the health, safety or liberty of a person in accordance with Article 40.

A determination of non-disclosure has been made by a Central Authority in accordance with Article 40.

<p>1. Requesting Central Authority</p> <p>a. Address</p> <p>b. Telephone number</p> <p>c. Fax number</p> <p>d. E-mail</p> <p>e. Reference number</p>	<p>2. Contact person in requesting State</p> <p>a. Address (if different)</p> <p>b. Telephone number (if different)</p> <p>c. Fax number (if different)</p> <p>d. E-mail (if different)</p> <p>e. Language(s)</p>
--	---

3. Requested Central Authority .....

Address .....

4. Particulars of the applicant

a. Family name(s): .....

b. Given name(s): .....

c. Date of birth: ..... (dd/mm/yyyy)

or

a. Name of the public body: .....

5. Particulars of the person(s) for whom maintenance is sought or payable

a. The person is the same as the applicant named in point 4

b. i. Family name(s): .....

Given name(s): .....

Date of birth: ..... (dd/mm/yyyy)

ii. Family name(s): .....

Given name(s): .....

Date of birth: ..... (dd/mm/yyyy)

iii. Family name(s): .....

Given name(s): .....

Date of birth: ..... (dd/mm/yyyy)

6. Particulars of the debtor

a. The person is the same as the applicant named in point 4

b. Family name(s): .....

c. Given name(s): .....

d. Date of birth: ..... (dd/mm/yyyy)

7. This transmittal form concerns and is accompanied by an application under:

- Article 10(1) a)
- Article 10(1) b)
- Article 10(1) c)
- Article 10(1) d)
- Article 10(1) e)
- Article 10(1) f)
- Article 10(2) a)
- Article 10(2) b)
- Article 10(2) c)

8. The following documents are appended to the application:

a. For the purpose of an application under Article 10(1) a) and:

In accordance with Article 25:

- Complete text of the decision (Art. 25(1) a))
- Abstract or extract of the decision drawn up by the competent authority of the State of origin (Art. 25(3) b)) (if applicable)
- Document stating that the decision is enforceable in the State of origin and, in the case of a decision by an administrative authority, a document stating that the requirements of Article 19(3) are met unless that State has specified in accordance with Article 57 that decisions of its administrative authorities always meet those requirements (Art. 25(1) b)) or if Article 25(3) c) is applicable
- If the respondent did not appear and was not represented in the proceedings in the State of origin, a document or documents attesting, as appropriate, either that the respondent had proper notice of the proceedings and an opportunity to be heard, or that the respondent had proper notice of the decision and the opportunity to challenge or appeal it on fact and law (Art. 25(1) c))
- Where necessary, a document showing the amount of any arrears and the date such amount was calculated (Art. 25(1) d))
- Where necessary, a document providing the information necessary to make appropriate calculations in case of a decision providing for automatic adjustment by indexation (Art. 25(1) e))
- Where necessary, documentation showing the extent to which the applicant received free legal assistance in the State of origin (Art. 25(1) f))

In accordance with Article 30(3):

Complete text of the maintenance arrangement (Art. 30(3) a))

A document stating that the particular maintenance arrangement is enforceable as a decision in the State of origin (Art. 30(3) b))

Any other documents accompanying the application (e.g., if required, a document for the purpose of Art. 36(4)):

.....
.....

b. For the purpose of an application under Article 10(1) *b), c), d), e), f)* and (2) *a), b) or c)*, the following number of supporting documents (excluding the transmittal form and the application itself) in accordance with Article 11(3):

- Article 10(1) *b)* .....
- Article 10(1) *c)* .....
- Article 10(1) *d)* .....
- Article 10(1) *e)* .....
- Article 10(1) *f)* .....
- Article 10(2) *a)* .....
- Article 10(2) *b)* .....
- Article 10(2) *c)* .....

Name: ..... (in block letters) Date: .....

Authorised representative of the Central Authority (dd/mm/yyyy)

ANNEX 2
Acknowledgement form under Article 12(3)

CONFIDENTIALITY AND PERSONAL DATA PROTECTION NOTICE

Personal data gathered or transmitted under the Convention shall be used only for the purposes for which it was gathered or transmitted. Any authority processing such data shall ensure its confidentiality, in accordance with the law of its State.

An authority shall not disclose or confirm information gathered or transmitted in application of this Convention if it determines that to do so could jeopardise the health, safety or liberty of a person in accordance with Article 40.

A determination of non-disclosure has been made by a Central Authority in accordance with Article 40.

<p>1. Requested Central Authority</p> <p>a. Address</p> <p>b. Telephone number</p> <p>c. Fax number</p> <p>d. E-mail</p> <p>e. Reference number</p>	<p>2. Contact person in requested State</p> <p>a. Address (if different)</p> <p>b. Telephone number (if different)</p> <p>c. Fax number (if different)</p> <p>d. E-mail (if different)</p> <p>e. Language(s)</p>
---	--

3. Requesting Central Authority .....

Contact person .....

Address .....

.....
4. The requested Central Authority acknowledges receipt on ..... (dd/mm/yyyy) of the transmittal form from the requesting Central Authority (reference number .....; dated ..... (dd/mm/yyyy)) concerning the following application under:

- Article 10(1) a)
- Article 10(1) b)
- Article 10(1) c)
- Article 10(1) d)
- Article 10(1) e)
- Article 10(1) f)
- Article 10(2) a)
- Article 10(2) b)
- Article 10(2) c)

Family name(s) of applicant: .....

Family name(s) of the person(s) for whom
maintenance is sought or payable: .....

Family name(s) of debtor: .....

5. Initial steps taken by the requested Central Authority:

- The file is complete and is under consideration
    - See attached status of application report
    - Status of application report will follow
  - Please provide the following additional information and / or documentation:

The requested Central Authority refuses to process this application as it is manifest that the requirements of the Convention are not fulfilled (Art. 12(8)). The reasons:

- are set out in an attached document
  - will be set out in a document to follow

The requested Central Authority requests that the requesting Central Authority inform it of any change in the status of the application.

Name:..... (in block letters) Date: .....

Authorised representative of the Central Authority (dd/mm/yyyy)

**KONVENCIJA O MEĐUNARODNOM OSTVARIVANJU IZDRŽAVANJA
DECE I DRUGIH ČLANOVA PORODICE**
(Zaključena 23. novembra 2007. godine)

Države potpisnice ove konvencije,

U želji da poboljšaju saradnju između država u pogledu međunarodnog ostvarivanja izdržavanja dece i drugih članova porodice;

Svesne potrebe za uspostavljanjem postupaka koji daju rezultate i koji su pristupačni, brzi, efikasni, ekonomični, pravični i prilagođeni različitim situacijama;

Želeći da se nadovežu na najbolja rešenja postojećih haških konvencija i drugih međunarodnih instrumenata, posebno *Konvencije Ujedinjenih nacija o ostvarivanju alimentacionih zahteva u inostranstvu* od 20. juna 1956. godine;

Nastojeći da iskoriste prednosti tehnološkog napretka i stvore prilagodljiv sistem koji može nastaviti da se razvija u skladu sa promenjenim potrebama i novim mogućnostima koje stvara dalji tehnološki napredak;

Podsećajući da, u skladu sa čl. 3. i 27. *Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima deteta* od 20. novembra 1989. godine:

- najbolji interes deteta mora biti od prvenstvenog značaja u svim odlukama koje se tiču dece,
- svako dete ima pravo na životni standard koji odgovara njegovom fizičkom, mentalnom, duhovnom, moralnom i socijalnom razvoju,
- roditelj(i) ili druga lica odgovorna za dete imaju prvenstvenu dužnost da u skladu sa svojim sposobnostima i finansijskim mogućnostima obezbede uslove života neophodne za razvoj deteta, i da
- države ugovornice treba da preduzmu sve odgovarajuće mere, uključujući zaključivanje međunarodnih sporazuma, kako bi obezbedile ostvarivanje izdržavanja dece od strane roditelja ili drugih odgovornih lica, naročito kada takva lica ne žive u istoj državi u kojoj živi dete,

Odlučile su da zaključe ovu konvenciju i sporazumele se u pogledu sledećih odredaba:

POGLAVLjE I
CILj, POLjE PRIMENE I DEFINICIJE

Član 1.

Cilj

Cilj ove konvencije je da obezbedi efikasno međunarodno ostvarivanje izdržavanja dece i drugih članova porodice, naročito putem:

- a) uspostavljanja sveobuhvatnog sistema saradnje između organa država ugovornica;
- b) omogućavanja podnošenja zahteva za donošenje odluka o izdržavanju;
- c) obezbeđivanja priznanja i izvršenja odluka o izdržavanju; i
- d) predviđanja efikasnih mera za brzo izvršenje odluka o izdržavanju.

Član 2.

Polje primene

(1) Ova konvencija primenjuje se na:

a) obaveze izdržavanja koje proističu iz roditeljsko-dečjeg odnosa prema licu mlađem od 21 godine;

b) priznanje i izvršenje ili izvršenje odluke o izdržavanju supružnika ili bivših supružnika kada je zahtev podnet zajedno sa zahtevom u smislu tačke a) ovog stava; i

c) izdržavanje između supružnika ili bivših supružnika, izuzimajući poglavlja II i III.

(2) Svaka država ugovornica može, u skladu sa članom 62, staviti rezervu i ograničiti primenu Konvencije u pogledu stava 1. tačka a) na lica koja nisu navršila 18 godina. Država ugovornica koja stavi tu rezervu nema pravo da zahteva primenu Konvencije na lica koja je zbog njihovog uzrasta isključila svojom rezervom.

(3) Svaka država ugovornica može izjaviti, u skladu sa članom 63, da će proširiti primenu cele Konvencije ili nekog njenog dela na sve obaveze izdržavanja koje proističu iz porodičnih odnosa, roditeljstva, braka ili srodstva, uključujući naročito obaveze u pogledu ugroženih lica. Svaka takva izjava stvara obaveze između dve države ugovornice samo u onoj meri u kojoj se njihove izjave odnose na iste obaveze izdržavanja i delove Konvencije.

(4) Odredbe ove konvencije primenjuju se na decu bez obzira na bračni status roditelja.

Član 3.

Definicije

Za potrebe ove konvencije:

a) „poverilac” označava lice koje ima pravo na izdržavanje ili traži da mu to pravo bude priznato;

b) „dužnik” označava lice koje je dužno da plaća izdržavanje ili od koga se traži da plaća izdržavanje;

c) „pravna pomoć” označava pomoć neophodnu da se podnosiocima zahteva omogući da saznaju svoja prava i istaknu zahtev povodom njih i da se obezbedi sveobuhvatno i efikasno postupanje po zahtevima u zamoljenoj državi. Načini pružanja takve pomoći mogu, prema potrebi, uključivati pravno savetovanje, pomoć prilikom podnošenja zahteva nekom organu, pravno zastupanje i oslobađanje od plaćanja troškova postupka;

d) „pismeni sporazum” označava sporazum zabeležen u bilo kom obliku čiji je sadržaj dostupan za kasniju upotrebu;

e) „ugovor o izdržavanju” označava pismeni sporazum koji se odnosi na plaćanje izdržavanja i koji je:

- i) nadležni organ formalno sastavio ili upisao kao javnu ispravu, ili je
- ii) overen ili upisan od strane nadležnog organa, ili je zaključen pred njim, ili je kod njega deponovan, pri čemu ga nadležni organ može preispitati ili izmeniti;

f) „ugroženo lice” označava lice koje zbog umanjenja ili nedostatka ličnih sposobnosti nije u stanju da se samo izdržava.

POGLAVLjE II
SARADNjA ORGANA UPRAVE
Član 4.

Određivanje centralnih organa

(1) Država ugovornica određuje centralni organ za izvršavanje obaveza koje su mu naložene ovom konvencijom.

(2) Federativna država, država u kojoj važi više pravnih sistema ili država koja se sastoji od autonomnih teritorijalnih jedinica, može odrediti više centralnih organa, ali mora da odredi tačan teritorijalni ili personalni domaćaj njihovih ovlašćenja. Kada država imenuje više centralnih organa, određuje centralni organ kome se mogu uputiti svi podnesci radi njihovog dostavljanja odgovarajućem centralnom organu unutar države.

(3) O određivanju jednog centralnog organa ili više njih, njihovim kontakt podacima i kada je potrebno, o obimu njihovih ovlašćenja predviđenih stavom 2. ovog člana, država ugovornica obaveštava Stalni biro Haške konferencije za međunarodno privatno pravo u trenutku deponovanja instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju ili u trenutku davanja izjave u skladu sa članom 61. Države ugovornice bez odlaganja obaveštavaju Stalni biro o svim izmenama.

Član 5.

Opšte funkcije centralnih organa

Centralni organi su dužni da:

- a) međusobno sarađuju i da unapređuju saradnju nadležnih organa u svojim državama radi postizanja ciljeva Konvencije;
- b) potraže rešenja za teškoće nastale u primeni Konvencije, u meri u kojoj je to moguće.

Član 6.

Posebne funkcije centralnih organa

(1) Centralni organi pružaju pomoć u pogledu zahteva predviđenih poglavljem III, pri čemu posebno:

- a) šalju i primaju takve zahteve;
  - b) pokreću ili olakšavaju pokretanje postupaka u pogledu tih zahteva.
- (2) U pogledu takvih zahteva, preduzimaju sve odgovarajuće mere:
- a) obezbeđuju ili olakšavaju pružanje pravne pomoći, kada to nalažu okolnosti;
  - b) pomažu u pronalaženju dužnika i poverioca;
  - c) pomažu da se dobiju odgovarajuće informacije o prihodima i, ako je potrebno, imovini dužnika i poverioca, uključujući mesto nalaženja dobara;
  - d) podstiču mirno rešavanje u cilju postizanja dobrovoljnog plaćanja izdržavanja, ako je potrebno putem posredovanja, nagodbe ili sličnog postupka;
  - e) olakšavaju izvršavanje postojećih odluka o izdržavanju, uključujući i sve zaostale isplate;
  - f) olakšavaju prikupljanje i brz prenos uplata za izdržavanje;

- g) olakšavaju pribavljanje isprava ili drugih dokaza;
- h) pružaju pomoć prilikom utvrđivanja porekla deteta kada je to neophodno radi ostvarivanja izdržavanja;
- i) pokreću ili olakšavaju pokretanje postupaka radi donošenja neophodnih privremenih mera teritorijalnog karaktera, čiji je cilj obezbeđivanje rezultata po zahtevima za izdržavanje koji su u toku;
- j) olakšavaju dostavljanje isprava.

(3) Zadatke centralnih organa navedene u ovom članu mogu obavljati javni organi ili drugi organi nad kojima vrše nadzor nadležni organi u toj državi, u skladu sa pravom te države. Država ugovornica obaveštava Stalni biro Haške konferencije za međunarodno privatno pravo o određivanju takvog javnog ili drugog organa, kao i o njihovim kontakt podacima i obimu njihovih zadataka. Države ugovornice odmah obaveštavaju Stalni biro o svim izmenama.

(4) Ništa iz ovog člana ili člana 7. neće se tumačiti kao nametanje obaveze centralnom organu da vrši ovlašćenja koja prema pravu zamoljene države mogu vršiti samo sudske organe.

Član 7.

Zahtevi za preduzimanje posebnih mera

(1) Centralni organ može, uz navođenje obrazloženja, zatražiti od drugog centralnog organa da preduzme odgovarajuće posebne mere prema članu 6. stav 2. tač. b), c), g), h), i) i j), ako nije u toku rešavanje nijednog zahteva u skladu sa članom 10. Zamoljeni centralni organ preduzima odgovarajuće mere ukoliko ih smatra neophodnim da potencijalnom tražiocu pomogne da sačini zahtev iz člana 10. ili da utvrdi da li takav zahtev treba podneti.

(2) Centralni organ takođe može preduzeti posebne mere na zahtev drugog centralnog organa u predmetu plaćanja izdržavanja sa međunarodnim elementom koji je u toku u državi molilji.

Član 8.

Troškovi centralnog organa

(1) Svaki centralni organ snosi svoje troškove u primeni ove konvencije.

(2) Centralni organi ne mogu podnosiocu zahteva nametati nikakva plaćanja za pružanje svojih usluga u skladu sa Konvencijom, osim u slučaju izuzetnih troškova koji proističu iz zahteva za posebnim merama u skladu sa članom 7.

(3) Zamoljeni centralni organ ne može naplatiti troškove usluga navedenih u stavu 2. bez prethodne saglasnosti podnosioca zahteva da se usluga pruža po toj ceni.

POGLAVLjE III

PODNOŠENJE ZAHTEVA PREKO CENTRALNIH ORGANA

Član 9.

Podnošenje zahteva preko centralnih organa

Zahtev iz ovog poglavlja upućuje se centralnom organu zamoljene države preko centralnog organa države u kojoj podnositelj zahteva ima boravište. Za svrhe ove odredbe, boravište isključuje puko fizičko prisustvo.

Član 10.

Zahtevi koji se mogu podneti

(1) Poverilac koji traži plaćanje izdržavanja prema ovoj konvenciji može podneti sledeće zahteve u državi molilji:

- a) priznanje ili priznanje i izvršenje odluke;
- b) izvršenje odluke koja je doneta ili prznata u zamoljenoj državi;
- c) donošenje odluke u zamoljenoj državi, kada ne postoji nikakva odluka, uključujući, ako je potrebno, utvrđivanje porekla deteta;
- d) donošenje odluke u zamoljenoj državi u kojoj priznanje ili izvršenje odluke nije moguće ili je odbijeno, zbog toga što nisu ispunjeni uslovi za priznanje ili izvršenje navedeni u članu 20, ili usled postojanja razloga predviđenih članom 22. tač. b) ili e);
- e) izmena odluke donete u zamoljenoj državi;
- f) izmena odluke donete u državi koja nije zamoljena država.

(2) Dužniku protiv koga je doneta odluka o plaćanju izdržavanja stoje na raspolaganju u državi molilji sledeće vrste zahteva:

- a) priznanje odluke ili ekvivalentni postupak koji dovode do obustavljanja ili ograničenja izvršenja prethodne odluke u zamoljenoj državi;
- b) izmena odluke donete u zamoljenoj državi;
- c) izmena odluke donete u državi koja nije zamoljena država.

(3) Osim ako nije drugačije propisano ovom konvencijom, o zahtevima iz st. 1. i 2. odlučuje se prema pravu zamoljene države, a zahtevi iz stava 1. tač. c) do f) i stava 2. tač. b) i c) podležu normama o nadležnosti koje se primenjuju u zamoljenoj državi.

Član 11.

Sadržina zahteva

(1) Svaki zahtev predviđen članom 10. mora da sadrži barem sledeće podatke:

- a) izjavu o vrsti zahteva, bilo da ih je jedan ili više;
- b) lično ime i kontakt podatke, uključujući adresu i datum rođenja podnosioca zahteva;
- c) lično ime i, ako su poznati, adresu i datum rođenja suprotne stranke;
- d) lično ime i datum rođenja svakog lica za koje se traži izdržavanje;
- e) razloge na kojima se zasniva zahtev;
- f) u zahtevu poverioca, obaveštenje o mestu u koje treba poslati ili elektronski preneti uplatu za izdržavanje;
- g) osim u zahtevu iz člana 10. stav 1. tačka a) i stav 2. tačka a), sve podatke ili isprave navedene u izjavi zamoljene države dатoj u skladu sa članom 63;
- h) lično ime i kontakt podatke za lice ili službu centralnog organa države molilje, nadležnih za postupanje po zahtevu.

(2) Pored navedenog, ako je potrebno i u meri u kojoj je poznato, zahtev mora da sadrži:

- a) finansijsko stanje poverioca;
- b) finansijsko stanje dužnika, uključujući ime i adresu poslodavca dužnika, kao i vrstu i mesto nalaženja imovine dužnika;
- c) sva druga obaveštenja koja mogu pomoći u nalaženju suprotne stranke.

(3) Uz zahtev se prilaže sva neophodna dodatna obaveštenja ili isprave, uključujući i isprave koje se odnose na pravo podnosioca zahteva na besplatnu pravnu pomoć. Kada su u pitanju zahtevi iz člana 10. stav 1. tačka a) i stav 2. tačka a), uz zahtev se prilaže samo isprave navedene u članu 25.

(4) Zahtev iz člana 10. može se podneti na obrascu koji je preporučila i objavila Haška konferencija za međunarodno privatno pravo.

Član 12.

Prosleđivanje, prijem i obrada zahteva preko centralnih organa

(1) Centralni organ države molilje pomaže podnosiocu zahteva da se obezbedi da uz zahtev budu priložena sva obaveštenja i isprave za koje taj organ zna da su neophodni za razmatranje zahteva.

(2) Pošto se uverio da je zahtev u skladu sa uslovima predviđenim Konvencijom, centralni organ države molilje šalje zahtev centralnom organu zamoljene države u ime i uz pristanak podnosioca zahteva. Uz zahtev se prilaže obrazac za prenos dat u Aneksu 1. Kada to od njega zatraži centralni organ zamoljene države, centralni organ države molilje dostavlja kompletну kopiju svake isprave iz člana 16. stav 3, člana 25. stav 1. tač. a), b) i d) i stav 3. tačka b) i člana 30. stav 3, overenu od strane nadležnog organa u državi porekla.

(3) U roku od šest sedmica od dana prijema zahteva, zamoljeni centralni organ potvrđuje prijem na obrascu navedenom u Aneksu 2 i obaveštava centralni organ države molilje o tome koji su početni koraci preduzeti ili će biti preduzeti u postupanju po zahtevu, a može zatražiti i svaku dalju potrebnu ispravu ili obaveštenje. U istom roku od šest sedmica, zamoljeni centralni organ dostavlja centralnom organu države molilje lično ime i kontakt podatke lica ili službe nadležne da odgovori na upite u pogledu napretka u postupku po zahtevu.

(4) U roku od tri meseca nakon potvrde prijema, zamoljeni centralni organ obaveštava centralni organ države molilje o statusu zahteva.

(5) Zamoljeni centralni organi i centralni organ države molilje međusobno se obaveštavaju o:

- a) licu ili jedinici nadležnoj za konkretan predmet;
- b) napretku u postupanju po predmetu,

i dužni su da daju blagovremene odgovore na upite.

(6) Centralni organi postupaju po zahtevu onoliko brzo koliko valjano razmatranje njegove sadržine to dopušta.

(7) Centralni organi koriste najbrže i najefikasnije načine komunikacije koji su im na raspolaganju.

(8) Zamoljeni centralni organ može odbiti postupanje po zahtevu samo ako je očigledno da uslovi predviđeni Konvencijom nisu ispunjeni. U tom slučaju,

taj centralni organ odmah obaveštava centralni organ države molilje o razlozima odbijanja.

(9) Zamoljeni centralni organ ne može odbiti zahtev samo zbog toga što su potrebne dodatne isprave ili obaveštenja. Međutim, zamoljeni centralni organ može zatražiti od centralnog organa države molilje da dostavi te dodatne isprave ili obaveštenja. Ukoliko centralni organ države molilje to ne učini u roku od tri meseca ili nekom dužem roku koji naznači zamoljeni centralni organ, zamoljeni centralni organ može odlučiti da neće više postupati po zahtevu. U tom slučaju, zamoljeni centralni organ o svojoj odluci obaveštava centralni organ države molilje.

Član 13.

Način komunikacije

Suprotna stranka ne može pobijati nijedan zahtev podnet preko centralnih organa država ugovornica u skladu sa ovim poglavljem, kao ni ispravu ili obaveštenje priložene uz zahtev ili one koje je pribavio centralni organ samo zbog načina ili sredstava komunikacije koje su između sebe koristili centralni organi u pitanju.

Član 14.

Delotvoran pristup postupcima

(1) Zamoljena država obezbeđuje podnosiocima zahteva delotvoran pristup postupcima, uključujući i postupak izvršenja i postupak po žalbi koji proističu iz zahteva predviđenih ovim poglavlјem.

(2) Radi pružanja delotvornog pristupa, zamoljena država pruža besplatnu pravnu pomoć u skladu sa čl. 14. do 17., osim ako se primenjuje stav 3. ovog člana.

(3) Zamoljena država nije obavezna da pruži besplatnu pravnu pomoć ako i u meri u kojoj postupci u toj državi omogućavaju podnosiocu zahteva da vodi slučaj bez potrebe za takvom vrstom pomoći, a centralni organ pruža neophodne usluge besplatno.

(4) Uslovi za uživanje prava na besplatnu pravnu pomoć ne smeju biti stroži od onih koji su predviđeni u ekvivalentnim domaćim slučajevima.

(5) Nikakvo obezbeđenje, jemstvo ili depozit, ma kako nazvani, ne mogu biti nametnuti kao garancija plaćanja troškova u postupcima prema ovoj konvenciji.

Član 15.

Besplatna pravna pomoć u pogledu zahteva za izdržavanje deteta

(1) Zamoljena država pruža besplatnu pravnu pomoć u pogledu svih zahteva poverioca iz ovog poglavlja koji se odnose na obaveze izdržavanja nastale iz odnosa roditelj–dete prema licu koje nije navršilo 21 godinu.

(2) Bez obzira na stav 1, zamoljena država može odbiti besplatnu pravnu pomoć ako smatra da zahtev ili neko drugo pravno sredstvo očigledno nisu osnovani, osim ako je reč o zahtevima iz člana 10. stav 1. tač. a) i b) i u slučajevima obuhvaćenim članom 20. stav 4.

Član 16.

Izjava o dozvoli korišćenja testa procene sredstava potrebnih za izdržavanje deteta

(1) Bez obzira na član 15. stav 1, država može izjaviti u skladu sa članom 63. da će pružiti besplatnu pravnu pomoć i u pogledu zahteva koji ne potпадaju pod član 10. stav 1. tač. a) i b) i u slučajevima obuhvaćenim članom 20. stav 4, pod uslovom da se obavi test procene sredstava potrebnih za izdržavanje deteta.

(2) Prilikom davanja takve izjave, država obaveštava Stalni biro Haške konferencije za međunarodno privatno pravo o načinu na koji će se obaviti procena sredstava potrebnih za izdržavanje deteta, kao i o finansijskim kriterijumima koje je potrebno ispuniti za zadovoljenje testa.

(3) Zahtev naveden u stavu 1, adresiran na državu koja je dala izjavu iz tog stava, uključuje formalnu potvrdu podnosioca zahteva u kojoj se navodi da sredstva za dete zadovoljavaju kriterijume iz stava 2. Zamoljena država može samo da zahteva dodatne dokaze o sredstvima za dete ako ima opravdane razloge da smatra da su obaveštenja koja je dao podnositelj zahteva netačna.

(4) Ako je najpovoljnija pravna pomoć predviđena pravom zamoljene države za zahteve iz ovog poglavlja koji se tiču obaveze izdržavanja deteta iz odnosa roditelj–dete povoljnija od one iz st. 1. do 3. ovog člana, pružiće se ta najpovoljnija pravna pomoć.

Član 17.

Zahtevi koji ne ispunjavaju uslove člana 15. ili člana 16.

U slučaju drugih zahteva prema ovoj konvenciji, a ne onih predviđenih članom 15. ili 16:

a) pružanje besplatne pravne pomoći može zavisiti od procene sredstava podnosioca ili procene osnovanosti njegovog zahteva;

b) podnositelj zahteva koji je u državi porekla uživao besplatnu pravnu pomoć ima pravo, u svakom postupku priznanja ili izvršenja, na besplatnu pravnu pomoć barem jednaku onoj koju u istim okolnostima predviđa pravo zamoljene države.

POGLAVLjE IV

OGRANIČENJA U POKRETANJU POSTUPAKA

Član 18.

Ograničenja postupaka

(1) Kada je odluka doneta u državi ugovornici u kojoj poverilac ima uobičajeno boravište, dužnik ne može pokrenuti postupak za izmenu odluke ili donošenje nove odluke u nekoj drugoj državi ugovornici sve dok poverilac uobičajeno boravi u državi u kojoj je odluka doneta.

(2) Stav 1. ne primenjuje se:

a) kada su stranke zaključile pismani sporazum o nadležnosti organa druge države ugovornice, osim ako se radi o sporovima o obavezi izdržavanja dece;

b) ako poverilac pristane na nadležnost te druge države ugovornice, bilo izričito bilo upuštanjem u raspravljanje o meritumu bez isticanja prigovora nadležnosti prvom mogućom prilikom;

c) kada nadležni organ države porekla odluke ne može ili odbija da vrši svoju nadležnost za izmenu odluke ili donošenja nove odluke; ili

d) kada se odluka doneta u državi porekla ne može priznati ili proglašiti izvršnom u državi ugovornici u kojoj se razmatra njena izmena ili donošenje nove odluke.

POGLAVLjE V
PRIZNANjE I IZVRŠENjE
Član 19.

Polje primene poglavlja

(1) Ovo poglavlje se primjenjuje na odluke o obavezi izdržavanja koje su doneli sudski ili upravni organi. Termin „odluka” podrazumeva i nagodbu ili sporazum zaključen pred takvim organom ili odobren od strane takvog organa. Odluka može uključivati automatsku indeksaciju i obavezu plaćanja zaostalog duga, retroaktivnog izdržavanja ili kamate, kao i utvrđivanje troškova i rashoda.

(2) Ako se odluka ne odnosi isključivo na obavezu izdržavanja, dejstvo ovog poglavlja ograničava se na delove odluke koji se tiču obaveze izdržavanja.

(3) Za svrhe stava 1, „upravni organ” označava javno telo čije odluke, prema pravu države u kojoj je ono osnovano:

- a) mogu biti predmet žalbe ili kontrole od strane sudskog organa; ili
- b) imaju sličnu pravnu snagu i dejstvo kao odluke sudskih organa u istoj stvari.

(4) Ovo poglavlje se takođe primjenjuje na sporazume o izdržavanju u skladu sa članom 30.

(5) Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se na zahteve za priznanje i izvršenje koji su direktno podneti nadležnom organu zamoljene države u skladu sa članom 37.

Član 20.

Osnovi za priznanje i izvršenje

(1) Odluka doneta u jednoj državi ugovornici (država porekla) priznaje se i izvršava u drugim državama ugovornicama ako je:

- a) tuženi imao uobičajeno boravište u državi porekla u vreme pokretanja postupka;
- b) tuženi izričito prihvatio nadležnost suda ili se upustio u raspravljanje o meritumu bez isticanja prigovora nенадлеžности prvom mogućom prilikom;
- c) poverilac imao uobičajeno boravište u državi porekla odluke u vreme pokretanja postupka;
- d) dete, u čiju korist je određeno izdržavanje, imalo uobičajeno boravište u državi porekla u vreme pokretanja postupka, pod uslovom da je protivnik predлагаča živeo sa detetom u toj državi ili da je boravio u toj državi i u njoj plaćao izdržavanje za dete;
- e) postojao pismeni sporazum stranaka o nadležnosti, osim ako se radi o sporovima za izdržavanje dece; ili

f) odluku doneo organ koji je odlučivao o sporu o ličnom statusu ili roditeljskoj odgovornosti, osim ako je nadležnost bila zasnovana samo na državljanstvu jedne od stranaka.

(2) Država ugovornica može staviti rezervu na stav 1. tač. c), e) ili f) ovog člana, u skladu sa članom 62.

(3) Država ugovornica koja stavi rezervu iz stava 2. ovog člana priznaće i izvršiti odluku ako bi po njenom pravu u sličnim činjeničnim okolnostima organi ove države bili nadležni da donešu takvu odluku.

(4) Kada priznanje odluke nije moguće zbog rezerve iz stava 2. ovog člana, država ugovornica će preduzeti sve odgovarajuće mere da doneše odluku u korist poverioca ako dužnik ima uobičajeno boravište u toj državi. Ova odredba se ne primenjuje na direktnе zahteve za priznanje i izvršenje podnete prema članu 19. stav 5, ili na zahteve za izdržavanje navedene u članu 2. stav 1. tačka b).

(5) Odluka u korist deteta mlađeg od 18 godina koja ne može biti priznata samo zbog rezerve koju je država stavila u pogledu stava 1. tač. c), e) ili f) ovog člana, prihvata se kao utvrđujuća u pogledu podobnosti deteta za izdržavanje u zamoljenoj državi.

(6) Odluka se priznaje samo ako ima dejstvo u državi porekla i izvršava se samo ako je izvršna u državi porekla.

Član 21.

Delovi odluke koji predstavljaju zasebnu celinu i delimično priznanje i izvršenje

(1) Ako se u zamoljenoj državi ne može priznati ili izvršiti cela odluka, priznaće se ili izvršiti bilo koji deo odluke koji predstavlja samostalnu celinu čije je priznanje ili izvršenje moguće.

(2) Delimično priznanje ili izvršenje odluke može se uvek zahtevati.

Član 22.

Osnov za odbijanje priznanja i izvršenja

Priznanje i izvršenje odluke može biti odbijeno:

a) ako je priznanje i izvršenje odluke očigledno nespojivo sa javnim poretkom (ordre public) zamoljene države;

b) ako je odluka dobijena prevarom u pogledu pravila postupka;

c) ako je pred organom zamoljene države u toku ranije pokrenuti postupak između istih stranaka i sa istim ciljem;

d) ako je odluka nespojiva sa odlukom donetom između istih stranaka i sa istim ciljem, bilo u zamoljenoj državi ili nekoj drugoj državi, pod uslovom da ova poslednja ispunjava potrebne uslove za priznanje i izvršenje u zamoljenoj državi;

e) u slučaju kada tuženi nije pristupio sudu niti je imao zastupnika u postupku u državi porekla –

i) ako pravo države porekla predviđa obaveštenje o postupku, a tuženi nije uredno obavešten o pokrenutom postupku i nije mu pružena mogućnost da učestvuje u postupku; ili

ii) ako pravo države porekla ne predviđa obaveštenje o postupku, a tuženi nije uredno obavešten o odluci i nije imao priliku da je

ospori, u pogledu činjenica i prava, podnošenjem prigovora ili žalbe; ili

- f) ako je odluka doneta u suprotnosti sa članom 18.

Član 23.

Postupak po zahtevu za priznanje i izvršenje

(1) Osim kada je drugačije određeno odredbama Konvencije, postupci za priznanje i izvršenje uređuju se pravom zamoljene države.

(2) Kada je zahtev za priznanje i izvršenje odluke podnet preko centralnih organa u skladu sa poglavljem III, zamoljeni centralni organ odmah:

a) prosleđuje zahtev nadležnom organu koji će bez odlaganja proglašiti odluku izvršnom ili je registrovati za izvršenje; ili

b) ako je on taj nadležni organ, sam preduzima navedene mere.

(3) Kada je zahtev direktno podnet nadležnom organu zamoljene države u skladu sa članom 19. stav 5, taj organ će bez odlaganja proglašiti odluku izvršnom ili je registrovati za izvršenje.

(4) Oглаšavanje odluke izvršnom ili njena registracija mogu se odbiti samo iz razloga navedenih u članu 22. tačka a). U ovoj fazi ni podnositelj zahteva ni njegov protivnik nemaju pravo da podnesu bilo kakve prigovore ili podneske.

(5) Podnositelj zahteva i njegov protivnik odmah se obaveštavaju o oglašavanju odluke izvršnom ili njenoj registraciji na osnovu st. 2. i 3. ovog člana, ili o odbijanju na osnovu stava 4. ovog člana, tako da mogu, u pogledu činjenica i prava, podneti prigovor ili žalbu.

(6) Prigovor ili žalba podnose se u roku od 30 dana od dana obaveštenja shodno stavu 5. ovog člana. Ako podnositelj prigovora ili žalbe ne boravi u državi ugovornici u kojoj je oglašavanje odluke izvršnom ili njena registracija izvršena ili odbijena, rok za prigovor ili žalbu je 60 dana od dana obaveštavanja.

(7) Prigovor ili žalba mogu se zasnivati samo na:

- a) razlozima za odbijanje priznanja i izvršenja propisanim članom 22;
- b) osnovima za priznanje i izvršenje navedenih u članu 20;
- c) verodostojnosti ili celovitosti bilo koje isprave podnete u skladu sa članom 25. stav 1. tač. a), b) ili d) ili stav 3. tačka b).

(8) Prigovor ili žalba protivnika predлагаča može takođe biti zasnovana na činjenici da je dug već izmiren u onoj meri u kojoj se priznanje i izvršenje odnose na dospela potraživanja.

(9) Podnositelj prigovora ili žalbe i suprotna stranka odmah se obaveštavaju o odluci po prigovoru ili žalbi.

(10) Naredna žalba, ako je dozvoljena pravom zamoljene države, nema uticaj na odlaganje izvršenja odluke, osim ako postoje izuzetne okolnosti.

(11) O priznanju i izvršenju, kao i o žalbi nadležni organ odlučuje bez odlaganja.

Član 24.

Alternativni postupak po zahtevu za priznanje i izvršenje

(1) Bez obzira na član 23. st. 2. do 11, država može izjaviti u skladu sa članom 63. da će primenjivati postupak priznanja i izvršenja predviđen ovim članom.

(2) Kada je zahtev za priznanje i izvršenje podnet preko centralnih organa u skladu sa poglavljem III, zamoljeni centralni organ odmah:

a) prosleđuje zahtev nadležnom organu koji će bez odlaganja odlučiti o zahtevu za priznanje i izvršenje; ili

b) doneti takvu odluku sam, ako je on taj nadležni organ.

(3) Nadležni organ donosi odluku o priznanju i izvršenju nakon što protivnik podnosioca zahteva bude uredno i bez odlaganja obavešten o postupku i pošto obe strane dobiju mogućnost da budu saslušane.

(4) Nadležni organ može na sopstvenu inicijativu razmotriti razloge za odbijanje priznanja i izvršenja navedene u članu 22. tač. a), c) i d). Ovaj organ može da ispita svaki od razloga pobrojanih u čl. 20, 22. i 23. stav 7. tačka c), ako to zatraži protivnik podnosioca zahteva ili ako se u pogledu tih razloga javi sumnja posle uvida u isprave podnete u skladu sa članom 25.

(5) Odbijanje priznanja i izvršenja može se takođe zasnovati na podmirenju duga do one mere do koje je priznavanje i izvršenje vezano za plaćanja koja su dospela u prošlosti.

(6) Bilo kakva žalba, ako je dozvoljena zakonom zamoljene države, neće imati uticaj na odlaganje izvršenja odluke, osim ako postoje izuzetne okolnosti.

(7) Nadležni organ postupa bez odlaganja pri donošenju odluke o priznanju i izvršenju, uključujući i žalbu.

Član 25.

Isprave

(1) Uz zahtev za priznanje i izvršenje iz člana 23. ili člana 24, prilaže se:

a) kompletan tekst odluke;

b) isprava kojom se potvrđuje da je odluka izvršna u državi porekla i, ako je odluku doneo upravni organ, isprava kojom se potvrđuje da su ispunjeni uslovi iz člana 19. stav 3, osim ako je država u skladu sa članom 57. izjavila da odluke njenih upravnih organa uvek ispunjavaju ove uslove;

c) ako protivnik podnosioca zahteva nije pristupio суду niti je imao zastupnika u postupku u državi porekla, isprava ili isprave kojima se potvrđuje da je, u zavisnosti od slučaja, bio uredno obavešten o postupku i da je imao mogućnost da bude saslušan, ili da je uredno bio obavešten o odluci i da je imao mogućnost da podnese prigovor ili uloži žalbu na nju u pogledu činjeničnih ili pravnih pitanja;

d) kada je potrebno, isprava kojom se dokazuje iznos zaostalih plaćanja i datum izračunavanja tog iznosa;

e) kada je potrebno, u slučaju odluke kojom se predviđa automatsko prilagođavanje indeksacijom, isprava koja sadrži podatke potrebne za odgovarajuće izračunavanje;

f) kada je potrebno, isprava kojom se dokazuje u kom obimu je podnositac zahteva ostvarivao pravo na besplatnu pravnu pomoć u državi porekla.

(2) U slučaju prigovora ili žalbe prema članu 23. stav 7. tačka c), ili na zahtev nadležnog organa u zamoljenoj državi, kompletna kopija konkretnе isprave, overene od strane nadležnog organa države porekla, odmah se prosleđuje:

a) od strane centralnog organa države molilje, kada je zahtev podnet u skladu sa poglavljem III;

b) od strane podnosioca zahteva, kada je zahtev upućen direktno nadležnom organu zamoljene države.

(3) U skladu sa članom 57, država ugovornica može da:

a) odredi da se uz zahtev mora priložiti celovita kopija odluke, overena od strane nadležnog organa države porekla;

b) navede uslove pod kojima umesto kompletног teksta odluke prihvata sažetak ili izvod odluke sačinjen od strane nadležnog organa države porekla, koji se može sačiniti na obrascu preporučenom i objavljenom od strane Haške konferencije za međunarodno privatno pravo; ili

c) istakne da ne zahteva ispravu kojom se potvrđuje da su ispunjeni uslovi iz člana 19. stav 3.

Član 26.

Postupak po zahtevu za priznanje

Ovo poglavlje primenjuje se *mutatis mutandis* na zahtev za priznanje odluke, s tim što se uslov izvršnosti zamenjuje uslovom da odluka ima dejstvo u državi porekla.

Član 27.

Utvrdjivanje činjenica

Nadležni organ zamoljene države vezan je činjenicama na osnovu kojih je organ države porekla zasnovao svoju nadležnost.

Član 28.

Zabrana ispitivanja odluke u meritumu

Nadležni organ zamoljene države neće vršiti nikakvo ispitivanje merituma odluke.

Član 29.

Fizičko prisustvo deteta ili podnosioca zahteva se ne zahteva

Fizičko prisustvo deteta ili podnosioca ne zahteva se ni u jednom postupku pokrenutom u zamoljenoj državi shodno ovom poglavlju.

Član 30.

Sporazumi o izdržavanju

(1) Sporazum o izdržavanju zaključen u državi ugovornici smatra se podobnim za priznanje i izvršenje kao odluka na osnovu ovog poglavlja, pod uslovom da je izvršan kao odluka u državi porekla.

(2) U smislu člana 10. stav 1. tač. a) i b) i stav 2. tačka a), termin „odluka“ obuhvata sporazum o izdržavanju.

(3) Uz zahtev za priznanje i izvršenje sporazuma o izdržavanju prilaže se:

- a) kompletan tekst sporazuma o izdržavanju; i
- b) isprava kojom se potvrđuje da je konkretni sporazum o izdržavanju izvršan kao odluka u državi porekla.

(4) Priznanje i izvršenje sporazuma o izdržavanju može se odbiti:

a) ako je priznanje i izvršenje očigledno nespojivo sa javnim poretkom zamoljene države;

b) ako je sporazum o izdržavanju zaključen prevarom ili je bio predmet falsifikovanja;

c) ako je sporazum o izdržavanju u suprotnosti sa odlukom donetom između istih stranaka i sa istim ciljem, bilo u zamoljenoj državi ili nekoj drugoj državi, pod uslovom da ova kasnija odluka ispunjava uslove neophodne za njeno priznanje i izvršenje u zamoljenoj državi.

(5) Izuzev čl. 20, 22, 23. stav 7. i člana 25. st. 1. i 3, odredbe ovog poglavљa primenjuju se *mutatis mutandis* na priznanje i izvršenje sporazuma o izdržavanju, s tim što:

a) oglašavanje ili registracija u skladu sa članom 23. st. 2. i 3. može se odbiti samo zbog razloga navedenog u stavu 4. tačka a) ovog člana;

b) prigovor ili žalba iz člana 23. stav 6. mogu biti zasnovani samo na:

- i) razlozima za odbijanje priznanja i izvršenja predviđenim stavom 4. ovog člana;
- ii) verodostojnosti ili celovitosti isprava podnetih u skladu sa stavom 3. ovog člana;

c) u pogledu postupka iz člana 24. stav 4, nadležni organ može na sopstvenu inicijativu razmotriti razlog za odbijanje priznanja i izvršenja propisan u stavu 4. tačka a) ovog člana. Ovaj organ može da ispita svaki od razloga navedenih u stavu 4. ovog člana, kao i verodostojnost i celovitost svake isprave priložene u skladu sa stavom 3. ovog člana ako to zatraži protivnik podnosioca zahteva ili ako se u pogledu tih razloga javi sumnja posle uvida u navedene isprave.

(6) Postupak za priznanje i izvršenje sporazuma o izdržavanju prekida se ako je pred nadležnim organom države ugovornice u toku postupak po prigovoru u pogledu sporazuma.

(7) U skladu sa članom 63, država može dati izjavu da se zahtevi za priznanje i izvršenje sporazuma o izdržavanju mogu podnosići samo preko centralnih organa.

(8) U skladu sa članom 62, država ugovornica može staviti rezervu i zadržati pravo da ne priznaje i ne izvršava sporazume o izdržavanju.

Član 31.

Odluke nastale kombinovanim dejstvom privremenih i potvrđujućih naloga

Ako je odluka nastala kombinovanim dejstvom privremenog naloga izdatog u jednoj državi i naloga organa druge države, kojim se potvrđuje taj privremeni nalog („država potvrđivanja”):

- a) u smislu ovog poglavlja, svaka od tih država smatra se državom porekla;
- b) uslovi predviđeni članom 22. tačka e) smatraju se ispunjenim ako je protivnik bio uredno obavešten o postupku u državi potvrđivanja i ako je imao mogućnost da ospori potvrđivanje privremenog naloga;
- c) uslov iz člana 20. stav 6. da je odluka izvršna u državi porekla ispunjen je ako je odluka izvršna u državi potvrđivanja; i
- d) član 18. ne sprečava pokretanje postupka za izmenu odluke u bilo kojoj od ove dve države.

POGLAVLjE VI
IZVRŠENjE U ZAMOLjENOJ DRŽAVI

Član 32.

Izvršenje prema domaćem pravu

- (1) Shodno odredbama ovog poglavlja, izvršenje se sprovodi prema pravu zamoljene države.
- (2) Izvršenje treba da se sproveđe brzo.
- (3) Kada se zahtevi podnose preko centralnih organa, a odluka je proglašena izvršnom ili je registrovana za izvršenje prema poglavlju V, izvršenje se sprovodi bez potrebe za drugim radnjama podnosioca zahteva.
- (4) U vezi sa trajanjem obaveze izdržavanja, važe pravila koja se primenjuju u državi porekla odluke.
- (5) Rok zastarelosti za izvršenje zaostalih potraživanja određuje se prema pravu države porekla odluke ili pravu zamoljene države, u zavisnosti od toga koje pravo određuje duži rok zastarelosti.

Član 33.

Nediskriminacija

U slučajevima na koje se Konvencija odnosi, zamoljena država obezbeđuje sredstva izvršenja koja su barem ekvivalentna onima koja se primenjuju u čisto unutrašnjim slučajevima.

Član 34.

Sredstva izvršenja

- (1) Države ugovornice dužne su da omoguće efikasna sredstva izvršenja u svom domaćem pravu kako bi se izvršavale odluke na koje se Konvencija odnosi.
- (2) Ta sredstva mogu da obuhvate:
  - a) prenos zarade;
  - b) prenos novčanih sredstava sa računa i uloga kod banaka;
  - c) umanjenje iznosa sredstava koja se isplaćuju na ime socijalnog osiguranja;
  - d) založno pravo ili prinudnu prodaju imovine;
  - e) zadržavanje povraćaja poreza;
  - f) zadržavanje ili zabranu na penzije;

- g) prijavu kreditnim institucijama;
- h) odbijanje izdavanja, suspenziju ili oduzimanje različitih dozvola (vozačke dozvole, na primer);
- i) korišćenje medijacije, mirenja i drugih alternativnih načina rešavanja sporova, kako bi se podstaklo dobrovoljno izvršenje.

Član 35.

Prenos sredstava

(1) Države ugovornice podstiču se, i putem međunarodnih sporazuma, na promovisanje korišćenja najekonomičnijih i najefikasnijih metoda koje im stoje na raspolaganju za prenos sredstava za plaćanje izdržavanja.

(2) Država ugovornica, prema čijem je pravu prenos sredstava ograničen, daje najviši prioritet prenosu sredstava namenjenih za plaćanja prema ovoj konvenciji.

POGLAVLjE VII

JAVNOPRAVNI ORGANI

Član 36.

Javnopravni organi kao podnosioci zahteva

(1) Za potrebe zahteva za priznanje i izvršenje prema članu 10. stav 1. tač. a) i b) i slučajeva predviđenih članom 20. stav 4, termin „poverilac“ uključuje javnopravni organ koji istupa umesto lica kome se duguje izdržavanje ili javnopravni organ kome se duguje regres za davanja učinjena na ime izdržavanja.

(2) Za pravo javnopravnog organa da istupa umesto lica kome se duguje izdržavanje ili koje traži isplatu regresa za davanja učinjena na ime izdržavanja, merodavno je pravo države čiji je javnopravni organ u pitanju.

(3) Javnopravni organ može da traži priznanje ili izvršenje:

a) odluke donete protiv dužnika po zahtevu javnopravnog organa koji potražuje isplatu povodom davanja učinjenih na ime izdržavanja;

b) odluke donete između poverioca i dužnika, a u visini iznosa davanja učinjenih poveriocu na ime izdržavanja.

(4) Javnopravni organ koji traži priznanje ili izvršenje odluke po upućivanju zahteva dužan je da dostavi sve potrebne isprave za utvrđivanje njegovih prava prema stavu 2, kao i da su naknade isplaćene poveriocu.

POGLAVLjE VIII

OPŠTE ODREDBE

Član 37.

Direktni zahtevi podneti nadležnim organima

(1) Konvencija ne isključuje mogućnost korišćenja postupaka predviđenih domaćim pravom države ugovornice koji omogućavaju licu (podnosiocu zahteva) da se direktno obrati nadležnom organu te države, u materiji uređenoj Konvencijom, uključujući tu, uz poštovanje ograničenja iz člana 18, obraćanje radi donošenja ili izmene odluke o izdržavanju.

(2) Član 14. stav 5. i član 17. tačka b) i odredbe poglavlja V, VI, VII i ovog poglavlja, sa izuzetkom člana 40. stav 2, člana 42, člana 43. stav 3, člana

44. stav 3, čl. 45. i 55, primenjuju se u pogledu zahteva za priznanje i izvršenje podnetih direktno nadležnom organu države ugovornice.

(3) Za potrebe stava 2. ovog člana, primenjuje se član 2. stav 1. tačka a) na odluku o izdržavanju ugroženog lica starijeg od uzrasta navedenog u toj tački, kada je odluka doneta pre nego što je lice dostiglo taj uzrast, a izdržavanje preko tog uzrasta je određeno zbog njegovih umanjenih sposobnosti.

Član 38.

Zaštita ličnih podataka

Lični podaci prikupljeni ili prosleđeni u skladu sa ovom konvencijom mogu se koristiti samo u svrhu zbog koje su prikupljeni i prosleđeni.

Član 39.

Tajnost podataka

Svaki organ koji obrađuje podatke obezbeđuje čuvanje tajnosti podataka u skladu sa pravom svoje države.

Član 40.

Zabrana otkrivanja podataka

(1) Organ ne otkriva niti potvrđuje podatke koji su prikupljeni ili prosleđeni u primeni ove konvencije ako smatra da bi se time moglo ugroziti zdravlje, bezbednost ili sloboda nekog lica.

(2) Odluku koju u tom smislu doneše jedan centralni organ uzeće u obzir drugi centralni organ, posebno u slučajevima nasilja u porodici.

(3) Ništa iz ovog člana ne sprečava nadležne organe da prikupljaju i međusobno prosleđuju podatke u meri u kojoj je to neophodno da bi se izvršavale obaveze iz ove konvencije.

Član 41.

Oslobođenje od službenog potvrđivanja

U smislu ove konvencije ne može se zahtevati službeno potvrđivanje ili druga slična formalnost.

Član 42.

Punomoćje

Centralni organ zamoljene države može zatražiti punomoćje od podnosioca zahteva samo ako u njegovo ime preduzima radnje u sudskim postupcima ili u postupcima pred drugim organima, ili da bi odredio zastupnika u tom cilju.

Član 43.

Naknada troškova

(1) Naplata bilo kojih troškova nastalih primenom Konvencije nema prednost u odnosu na naplatu izdržavanja.

(2) Država može naplatiti troškove od stranke koja je izgubila spor.

(3) Za potrebe zahteva iz člana 10. stav 1. tačka b) da se naplate troškovi od stranke koja je izgubila spor u smislu stava 2, termin „poverilac“ iz člana 10. stav 1. uključuje državu.

(4) Ovaj član ne utiče na primenu člana 8.

Član 44.

Pitanje jezika

(1) Svaki zahtev i svaka isprava koja je uz njega priložena sačinjavaju se na izvornom jeziku i praćeni su prevodom na službeni jezik zamoljene države ili drugi jezik koji je ona navela u izjavi datoј u skladu sa članom 63, osim ako nadležni organ zamoljene države smatra da prevod nije potreban.

(2) Ako zbog odredaba svog prava država ugovornica u kojoj je u upotrebi više službenih jezika ne može da prihvati na celoj svojoj teritoriji isprave sačinjene na jednom od tih jezika, onda daje izjavu u skladu sa članom 63, kojom određuje jezik na kojem treba sačiniti isprave ili njihove prevode kako bi mogli biti podneti u naznačenim delovima njene teritorije.

(3) Ukoliko se centralni organi nisu drugačije sporazumeli, sva ostala komunikacija između njih obavlja se na službenom jeziku zamoljene države ili na engleskom ili francuskom jeziku. Međutim, država ugovornica može stavljanjem rezerve u skladu sa članom 62. isključiti mogućnost upotrebe engleskog ili francuskog jezika.

Član 45.

Sredstva i troškovi prevođenja

(1) U slučaju zahteva iz poglavlja III, centralni organi se mogu sporazumeti, u konkretnom slučaju ili uopšte, da se prevod sa izvornog jezika ili drugog dogovorenog jezika na službeni jezik zamoljene države može sačiniti u zamoljenoj državi. Ako nema sporazuma i ako centralni organ države molilje ne može da postupi u skladu sa odredbama člana 44. st. 1. i 2, onda zahtev i priložene isprave može proslediti uz prevod na engleskom ili francuskom jeziku, za dalje prevođenje na službeni jezik zamoljene države.

(2) Troškove prevođenja koji nastanu primenom stava 1. ovog člana snosi država molilja, osim ako se drugačije dogovore centralni organi ovih država.

(3) Bez obzira na član 8, centralni organ države molilje može da naplati troškove prevođenja zahteva i priloženih isprava od podnosioca, osim u meri u kojoj ti troškovi mogu biti pokriveni njenim sistemom pravne pomoći.

Član 46.

Nejedinstveni pravni sistemi – tumačenje

(1) Kada je u pitanju država u kojoj se dva ili više pravnih sistema, ili više vrsta pravila u pogledu pitanja regulisanih Konvencijom primenjuju u različitim teritorijalnim jedinicama:

a) svako pozivanje na pravo ili postupak države smatra se u konkretnom slučaju kao pozivanje na pravo ili postupak koji važe u određenoj teritorijalnoj jedinici;

b) svako pozivanje na donetu, priznatu, priznatu i izvršenu, izvršenu ili izmenjenu odluku u toj državi smatra se, u konkretnom slučaju, kao pozivanje na odluku donetu, priznatu, priznatu i izvršenu, izvršenu ili izmenjenu u određenoj teritorijalnoj jedinici;

c) svako pozivanje na sudski ili upravni organ u toj državi smatra se, u konkretnom slučaju, kao pozivanje na sudski ili upravni organ u određenoj teritorijalnoj jedinici;

- d) svako pozivanje na nadležne organe, javnopravne organe i druge organe u toj državi, izuzimajući centralne organe, smatra se, u konkretnom slučaju, kao pozivanje na organe ovlašćene da postupaju u određenoj teritorijalnoj jedinici;
- e) svako pozivanje na boravište ili uobičajeno boravište u toj državi smatra se, u konkretnom slučaju, kao pozivanje na boravište ili uobičajeno boravište u određenoj teritorijalnoj jedinici;
- f) svako pozivanje na mesto nalaženja stvari u toj državi smatra se, u konkretnom slučaju, kao pozivanje na mesto nalaženja stvari u određenoj teritorijalnoj jedinici;
- g) svako pozivanje na sporazum o reciprocitetu na snazi u državi tumači se, u konkretnom slučaju, kao pozivanje na sporazum o reciprocitetu na snazi u određenoj teritorijalnoj jedinici;
- h) svako pozivanje na besplatnu pravnu pomoć u toj državi smatra se, u konkretnom slučaju, kao pozivanje na besplatnu pravnu pomoć u određenoj teritorijalnoj jedinici;
- i) svako pozivanje na sporazum o izdržavanju sačinjen u državi smatra se, u konkretnom slučaju, kao pozivanje na sporazum o izdržavanju sačinjen u određenoj teritorijalnoj jedinici;
- j) svako pozivanje na naplatu troškova od strane države smatra se, u konkretnom slučaju, kao pozivanje na naplatu troškova od strane određene teritorijalne jedinice.

(2) Ovaj član ne primenjuje se na regionalnu organizaciju za ekonomsku integraciju.

Član 47.

Nejedinstveni pravni sistemi – materijalna pravila

(1) Država ugovornica u čijem se sastavu nalaze dve ili više teritorijalnih jedinica u kojima se primenjuju različiti pravni sistemi nije dužna da primenjuje ovu konvenciju na slučajeve koji se tiču isključivo tih teritorijalnih jedinica.

(2) Nadležni organ u teritorijalnoj jedinici države ugovornice u čijem se sastavu nalaze dve ili više teritorijalnih jedinica u kojima se primenjuju različiti pravni sistemi nije dužan da prizna ili izvrši odluku druge države ugovornice samo zbog toga što je odluka priznata i izvršena u drugoj teritorijalnoj jedinici iste države ugovornice prema ovoj konvenciji.

(3) Ovaj član ne primenjuje se na regionalnu organizaciju za ekonomsku integraciju.

Član 48.

Koordinacija sa prethodnim haškim konvencijama o izdržavanju

U odnosima između država ugovornica i pod rezervom primene člana 56. stav 2, ova konvencija zamenjuje Hašku konvenciju o priznanju i izvršenju odluka o obavezama izdržavanja od 2. oktobra 1973. godine i Hašku konvenciju o priznanju i izvršenju odluka o obavezama izdržavanja dece od 15. aprila 1958. godine, u meri u kojoj se njihovo polje primene u odnosima između tih država poklapa sa poljem primene ove konvencije.

Član 49.

Koordinacija sa Njujorškom konvencijom iz 1956. godine

U odnosima između država ugovornica, ova konvencija zamenjuje Konvenciju Ujedinjenih nacija o ostvarivanju alimentacionih zahteva u inostranstvu od 20. juna 1956. godine, u meri u kojoj se njeno polje primene u odnosima između tih država poklapa sa poljem primene ove konvencije.

Član 50.

Odnosi sa prethodnim haškim konvencijama o dostavljanju i dobijanju dokaza

Ova konvencija ne utiče na Hašku konvenciju o građanskom postupku od 1. marta 1954. godine, Hašku konvenciju o dostavljanju u inostranstvu sudske i vansudske akate u građanskim i trgovačkim stvarima od 15. novembra 1965. godine i Hašku konvenciju o izvođenju dokaza u inostranstvu u građanskim i trgovačkim stvarima od 18. marta 1970. godine.

Član 51.

Usklađivanje pravnih instrumenata i dopunski sporazumi

(1) Ova konvencija ne utiče na primenu ranije zaključenih međunarodnih ugovora čije su članice države ugovornice i koji sadrže odredbe o materiji regulisanoj ovom konvencijom.

(2) Svaka država ugovornica može da sa jednom ili više država ugovornica zaključi sporazume koji sadrže odredbe o materiji uređenoj ovom konvencijom, sa ciljem unapređenja primene Konvencije u međusobnim odnosima, pod uslovom da su ti sporazumi u skladu sa predmetom i ciljem Konvencije i da u odnosima između tih država i drugih država ugovornica ne utiču na primenu odredaba Konvencije. Države koje su zaključile takav sporazum dostavljaju kopiju depozitaru Konvencije.

(3) St. 1. i 2. se primenjuju i na sporazume o reciprocitetu i na jednoobrazna pravila zasnovana na posebnim vezama između država u pitanju.

(4) Ova konvencija ne utiče na primenu pravnih akata regionalne organizacije za ekonomsku integraciju, članice ove konvencije, kada su oni usvojeni nakon zaključenja Konvencije i odnose se na istovetnu materiju, pod uslovom da ovi akti ne utiču na primenu odredaba Konvencije između država članica regionalne organizacije za ekonomsku integraciju i drugih država ugovornica. U odnosu na priznanje i izvršenje odluka između država članica regionalne organizacije za ekonomsku integraciju, Konvencija ne utiče na odredbe regionalne organizacije za ekonomsku integraciju, bez obzira da li su one donete pre ili nakon zaključivanja Konvencije.

Član 52.

Načelo maksimalne efikasnosti

(1) Ova konvencija ne sprečava primenu sporazuma, dogovora ili međunarodnog ugovora na snazi između države molilje i zamoljene države, ili sporazuma o reciprocitetu na snazi u zamoljenoj državi koji predviđa:

- a) šire osnove za priznanje odluka o izdržavanju, bez uticaja na član 22. tačka f) Konvencije;
- b) jednostavnije i brže postupke rešavanja po zahtevu za priznanje ili priznanje i izvršenje odluka o izdržavanju;
- c) povoljniju pravnu pomoć od one predviđene u čl. 14 do 17; ili

d) postupke koji omogućavaju podnosiocu iz države molilje da podnese zahtev direktno centralnom organu zamoljene države.

(2) Ova konvencija ne utiče na primenu prava koje je na snazi u zamoljenoj državi i koje predviđa efikasnija pravila od onih navedenih u stavu 1. tač. a) do c) ovog člana. Međutim, jednostavniji i brži postupci navedeni u stavu 1. tačka b) ovog člana moraju da budu usklađeni sa zaštitom koja se daje strankama u čl. 23. i 24, posebno u pogledu njihovog prava na uredno obaveštavanje o postupku, pružanja odgovarajuće mogućnosti da budu saslušane, kao i o dejstvima prigovora ili žalbe.

Član 53.

Jednoobrazno tumačenje

Prilikom tumačenja ove konvencije treba voditi računa o njenom međunarodnom karakteru i potrebi promovisanja njene jednoobrazne primene.

Član 54.

Nadzor nad praktičnom primenom Konvencije

(1) Generalni sekretar Haške konferencije za međunarodno privatno pravo u redovnim vremenskim razmacima saziva Specijalnu komisiju radi ispitivanja praktične primene Konvencije i podsticanja razvoja dobre prakse u primeni Konvencije.

(2) U cilju takvog nadzora, države ugovornice sarađuju sa Stalnim birom Haške konferencije za međunarodno privatno pravo na prikupljanju informacija, uključujući statistiku i sudsku praksu, u vezi sa praktičnim funkcionisanjem Konvencije.

Član 55.

Izmene obrazaca

(1) Obrasci dati u prilogu ove konvencije mogu biti izmenjeni odlukom Specijalne komisije koju saziva Generalni sekretar Haške konferencije za međunarodno privatno pravo, na koju se pozivaju sve države ugovornice i sve članice. Predlog za izmenu obrazaca uključuje se u dnevni red sastanka i dostavlja se uz poziv.

(2) Izmene usvajaju države ugovornice koje prisustvuju Specijalnoj komisiji. One stupaju na snagu, za sve države ugovornice, prvog dana sedmog meseca od dana kada je depozitar o njima obavestio sve države ugovornice.

(3) U toku trajanja roka navedenog u stavu 2. ovog člana, svaka država ugovornica može u pismenom obaveštenju depozitaru da stavi rezervu na izmenu, u skladu sa članom 62. Država koja je stavila rezervu neće se smatrati državom ugovornicom ove konvencije u pogledu te izmene, sve dok takva rezerva ne bude povučena.

Član 56.

Prelazne odredbe

(1) Konvencija se primenjuje u svakom slučaju kada je:

a) centralni organ zamoljene države primio zahtev u skladu sa članom 7. ili u skladu sa poglavljem III, nakon što je Konvencija stupila na snagu između države molilje i zamoljene države;

b) nadležnom organu zamoljene države direktno podnet zahtev za priznanje i izvršenje posle stupanja na snagu Konvencije između države porekla i zamoljene države.

(2) Kada se radi o priznanju i izvršenju odluka između država ugovornica ove konvencije koje su ujedno i ugovornice neke od haških konvencija o izdržavanju navedenih u članu 48, ako odluka, doneta pre nego što je Konvencija stupila na snagu za državu priznanja, ne može da se prizna i izvrši prema ovoj konvenciji, ali može prema uslovima iz konvencije koja je bila na snazi u trenutku donošenja odluke, primeniće se uslovi iz te konvencije.

(3) Zamoljena država nije obavezna da izvrši odluku ili sporazum o izdržavanju prema ovoj konvenciji ako su potraživanja dospela pre nego što je Konvencija stupila na snagu između države porekla i zamoljene države, osim za obaveze izdržavanja lica mlađeg od 21 godine na osnovu roditeljsko-dečjeg odnosa.

Član 57.

Obaveštenja u pogledu prava, postupaka i usluga

(1) U trenutku deponovanja instrumenta ratifikacije ili pristupanja, ili davanja izjave u skladu sa članom 61. Konvencije, država ugovornica dostavlja Stalnom birou Haške konferencije za međunarodno privatno pravo sledeće podatke:

- a) opis svojih materijalnopravnih odredaba i postupaka koji se odnose na obaveze izdržavanja;
- b) opis mera koje će preduzeti kako bi ispunila obaveze shodno članu 6;
- c) opis načina na koji će podnosiocima zahteva omogućiti efikasan pristup postupcima u skladu sa članom 14;
- d) opis odredaba i postupaka izvršenja, uključujući svako ograničenje izvršenja, a posebno pravila o zaštiti dužnika i rokovima zastarelosti;
- e) sve bliže podatke iz člana 25. stav 1. tačka b) i stav 3.

(2) U cilju izvršenja svojih obaveza iz stava 1. ovog člana, države ugovornice mogu da koriste obrazac za profil države koji preporučuje i izdaje Haška konferencija za međunarodno privatno pravo.

(3) Države ugovornice dužne su da ažuriraju podatke.

POGLAVLjE IX

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 58.

Potpisivanje, ratifikacija i pristupanje

(1) Ova konvencija otvorena je za potpis državama koje su bile članice Haške konferencije za međunarodno privatno pravo u vreme njenog dvadeset prvog zasedanja, kao i drugim državama koje su učestvovali na tom zasedanju.

(2) Konvencija se ratifikuje, prihvata ili odobrava, a instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja deponuju se kod Ministarstva spoljnih poslova Kraljevine Holandije, depozitara Konvencije.

(3) Svaka druga država ili regionalna organizacija za ekonomsku integraciju može pristupiti Konvenciji nakon njenog stupanja na snagu u skladu sa članom 60. stav 1.

(4) Instrument pristupanja deponuje se kod depozitara.

(5) Pristupanje ima dejstvo samo u odnosima između države koja pristupa i država ugovornica koje nisu istakle prigovor u pogledu njenog pristupanja u roku od 12 meseci nakon prijema obaveštenja predviđenog članom 65. Nakon pristupanja, takav prigovor može istaći i svaka država članica u trenutku ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja Konvencije. O svakom takvom prigovoru obaveštava se depozitar.

Član 59.

Organizacije za regionalnu ekonomsku integraciju

(1) Regionalna organizacija za ekonomsku integraciju koju su osnovale samo suverene države i koja je nadležna za deo ili za celokupnu materiju regulisanu Konvencijom može, takođe, potpisati, prihvatiti, odobriti ili pristupiti Konvenciji. U tom slučaju, regionalna organizacija za ekonomsku integraciju imaće, u meri u kojoj je nadležna za materiju regulisanu Konvencijom, ista prava i obaveze kao i država članica.

(2) U trenutku potpisivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, regionalna organizacija za ekonomsku integraciju obaveštava pismenim putem depozitara o materiji regulisanoj ovom konvencijom, povodom koje su države članice te organizacije prenеле svoje nadležnosti na tu organizaciju. Organizacija odmah obaveštava pismenim putem depozitara o svakoj promeni prenete nadležnosti, precizirane poslednjim obaveštenjem koje je dato u skladu sa ovim stavom.

(3) U trenutku potpisivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, regionalna organizacija za ekonomsku integraciju može izjaviti, u skladu sa članom 63, da je ona nadležna za celokupnu materiju regulisanu ovom konvencijom i da će njene države članice, koje su u ovoj oblasti prenеле svoju nadležnost na regionalnu organizaciju za ekonomsku integraciju, biti obavezane Konvencijom na osnovu potpisivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja Organizacije.

(4) S ciljem stupanja na snagu Konvencije, svaki instrument koji je regionalna organizacija za ekonomsku integraciju deponovala uzima se u obzir samo ukoliko je regionalna organizacija za ekonomsku integraciju dala izjavu u skladu sa stavom 3. ovog člana.

(5) Svako upućivanje Konvencije na „državu ugovornicu“ ili na „državu“ primenjuje se, u konkretnom slučaju, podjednako i na regionalnu organizaciju za ekonomsku integraciju koja je njena članica. Ako je regionalna organizacija za ekonomsku integraciju dala izjavu u skladu sa stavom 3. ovog člana, svako upućivanje Konvencije na „državu ugovornicu“ ili na „državu“ primenjuje se, u konkretnom slučaju, podjednako na države članice organizacije.

Član 60.

Stupanje na snagu

(1) Konvencija stupa na snagu prvog dana u mesecu nakon isteka roka od tri meseca od deponovanja drugog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju shodno članu 58.

(2) Nakon toga, Konvencija stupa na snagu:

a) za svaku državu ili regionalnu organizaciju za ekonomsku integraciju iz člana 59. stav 1. koja naknadno ratificuje, prihvati ili odobri

Konvenciju, prvog dana u mesecu nakon isteka roka od tri meseca od deponovanja instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju;

b) za svaku državu ili regionalnu organizaciju za ekonomsku integraciju iz člana 58. stav 3, na dan nakon što istekne rok za isticanje prigovora u skladu sa članom 58. stav 5;

c) za teritorijalne jedinice na koje je proširena primena Konvencije u skladu sa članom 61, prvog dana meseca koji sledi posle isteka roka od tri meseca nakon prijema obaveštenja predviđenog tim članom.

Član 61.

Izjave u pogledu nejedinstvenih pravnih sistema

(1) U skladu sa članom 63. ove konvencije, država koja obuhvata dve ili više teritorijalnih jedinica u kojima se primenjuju različiti pravni sistemi u materiji regulisanoj ovom konvencijom može, u trenutku potpisivanja, ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, izjaviti da se Konvencija primenjuje na sve njene teritorijalne jedinice ili na samo jednu ili na više njih i moći će tu izjavu u svakom trenutku da izmeni davanjem nove.

(2) Svaka izjava se dostavlja depozitaru i u njoj se izričito navode teritorijalne jedinice na koje se primenjuje Konvencija.

(3) Ako država ne da izjavu u skladu sa ovim članom, Konvencija se primenjuje na celokupnu teritoriju te države.

(4) Ovaj član ne primenjuje se na regionalnu organizaciju za ekonomsku integraciju.

Član 62.

Rezerve

(1) Svaka država ugovornica može, najkasnije u momentu ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja ili u momentu davanja izjave u skladu sa članom 61, staviti jednu ili više rezervi predviđenih članom 2. stav 2, članom 20. stav 2, članom 30. stav 8, članom 44. stav 3. i članom 55. stav 3. Nijedna druga rezerva nije dopuštena.

(2) Svaka država može u svakom trenutku povući rezervu koju je stavila. O povlačenju rezerve obaveštava se depozitar.

(3) Dejstvo rezerve prestaje prvog dana trećeg kalendarskog meseca nakon obaveštenja navedenog u stavu 2. ovog člana.

(4) Rezerve date u skladu sa ovim članom nemaju recipročno dejstvo, izuzev rezerve predviđene članom 2. stav 2.

Član 63.

Izjave

(1) Izjave predviđene članom 2. stav 3, članom 11. stav 1. tač. g), članom 16. stav 1, članom 24. stav 1, članom 30. stav 7, članom 44. st. 1. i 2, članom 59. stav 3. i članom 61. stav 1. mogu biti date u trenutku potpisivanja, ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja ili naknadno i mogu biti izmenjene ili povučene u svakom trenutku.

(2) Izjave, njihove izmene ili povlačenja dostavljaju se depozitaru.

(3) Izjava data u trenutku potpisivanja, ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja proizveće dejstvo u trenutku stupanja na snagu ove konvencije za državu u pitanju.

(4) Izjava data naknadno, kao i izmena ili povlačenje izjave proizvešće dejstvo prvog dana meseca koji sledi posle isteka roka od tri meseca nakon datuma prijema obaveštenja od strane depozitara.

Član 64.

Otkazivanje

(1) Država članica moći će da otkaže ovu konvenciju pismenim obaveštenjem depozitaru. Izjava će moći da se ograniči na pojedine teritorijalne jedinice države sa nejedinstvenim pravnim poretkom na koje se Konvencija primenjuje.

(2) Otkazivanje će proizvesti dejstvo prvog dana meseca koji sledi posle isteka roka od 12 meseci nakon datuma prijema obaveštenja od strane depozitara. Ukoliko je u obaveštenju predviđen duži period za nastupanje dejstva, otkazivanje će, nakon dana prijema obaveštenja od strane depozitara, proizvesti dejstvo istekom tog dužeg roka.

Član 65.

Obaveštavanje

Depozitar će obavestiti članice Haške konferencije za međunarodno privatno pravo, kao i druge države i regionalne organizacije za ekonomsku integraciju koje su potpisale, ratifikovale, prihvatile, odobrile ili pristupile ovoj konvenciji u skladu sa čl. 58. i 59. o sledećem:

- a) potpisima, ratifikacijama, prihvatanjima i odobrenjima predviđenim čl. 58. i 59.;
- b) pristupanjima i prigovorima uloženim na pristupanje navedenim u članu 58. st. 3. i članu 59.;
- c) datumu stupanja na snagu Konvencije u skladu sa članom 60.;
- d) izjavama predviđenim članom 2. stav 3, članom 11. stav 1. tačka g), članom 16. stav 1, članom 24. stav 1, članom 30. stav 7, članom 44. st. 1. i 2, članom 59. stav 3. i članom 61. stav 1.;
- e) sporazumima predviđenim članom 51. stav 2.;
- f) rezervama predviđenim članom 2. stav 2, članom 20. stav 2, članom 30. stav 8, članom 44. stav 3. i članom 55. stav 3. i povlačenjima na osnovu člana 62. stav 2.;
- g) otkazivanjima predviđenim članom 64.

Kao potvrdu, dole potpisani, kao propisno ovlašćeni, potpisali su ovu konvenciju.

Sačinjeno u Hagu, 23. novembra 2007. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako verodostojna u jednom prepisu koji će biti deponovan u arhivama Vlade Kraljevine Holandije i čija će overena kopija biti dostavljena diplomatskim putem svakoj državi koja je bila članica Haške konferencije za međunarodno privatno pravo u vreme održavanja njenog dvadeset prvog zasedanja, kao i svakoj drugoj državi koja je učestvovala na ovom zasedanju.

ANEKS 1**Obrazac prema članu 12. stav 2.****OBAVEŠTENJE O POVERLjIVOSTI I ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA**

Lični podaci koji su prikupljeni ili dostavljeni na osnovu Konvencije koriste se samo u svrhe za koje su prikupljeni ili dostavljeni. U skladu sa zakonom svoje države, svaki organ koji obrađuje te podatke obezbeđuje njihovu poverljivost.

Organ ne sme otkrivati ili potvrđivati informacije koje su prikupljene ili dostavljene primenom ove konvencije, ukoliko utvrdi da bi radeći to mogao ugroziti zdravlje, sigurnost ili slobodu lica u skladu sa članom 40.

- Odluku da se ne daju informacije donosi Centralni organ u skladu sa članom 40.

1. Centralni organ molitelj a. Adresa b. Broj telefona c. Broj faksa d. E-mail e. Poziv na broj	2. Kontakt osoba u Državi moliteljici a. Adresa (ukoliko je drugačija) b. Broj telefona (ukoliko je drugačiji) c. Broj faksa (ukoliko je drugačiji) d. E-mail (ukoliko je drugačiji) e. Jezik (jezici)
--	---

3. Zamoljeni centralni organ.....

Adresa.....

4. Podaci o podnosiocu zahteva

a. Prezime (ili prezimena):.....

b. Ime (ili imena): .....

c. Datum rođenja: ..... (dan/mesec/godina)

ili

a. Naziv organa

5. Podaci o licu (ili licima) za koje se izdržavanje traži ili plaća

a. Lice je isto kao i podnositelj zahteva naveden u tački 4.

b. I. Prezime (ili prezimena): .....

Ime (ili imena): .....

Datum rođenja: ..... (dan/mesec /godina)

II Prezime (ili prezimena): .....

Ime (ili imena): .....

Datum rođenja: ..... (dan/mesec/godina)

III Prezime (ili prezimena): .....

Ime (ili imena): .....

Datum rođenja: ..... (dan/mesec/godina)

6. Podaci o dužniku

- a Lice je isto kao i podnositelj zahteva naveden u tački 4.
- b. Prezime (ili prezimena):.....
- c. Ime (ili imena): .....
- d. Datum rođenja: ..... (dan/mesec/godina)

7. Ovaj obrazac za dostavljanje podataka se odnosi i prati ga primena:

- Člana 10. stav 1. tačka a)
- Člana 10. stav 1. tačka b)
- Člana 10. stav 1. tačka c)
- Člana 10. stav 1. tačka d)
- Člana 10. stav 1. tačka e)
- Člana 10. stav 1. tačka f)
- Člana 10. stav 2. tačka a)
- Člana 10. stav 2. tačka b)
- Člana 10. stav 2. tačka c)

8. Sledеći dokumenti se prilažu uz zahtev:

- a. U svrhu podnošenja zahteva iz člana 10. stav 1. tačka a)) i:

U skladu sa članom 25:

- Kompletan tekst odluke (član 25. stav 1. tačka a));
- Sažetak ili deo odluke koji je izdao nadležni organ države porekla (član 25. stav 3. tačka b), (ukoliko je primenjivo);
- Dokument u kome se navodi da je odluka izvršna u državi porekla i, u slučaju odluke upravnog organa, dokument u kome se navodi da su zahtevi iz člana 19. stav 3. ispunjeni, osim ako ta država nije odredila, u skladu sa članom 57. da odluke njenih upravnih organa uvek ispunjavaju te zahteve (član 25. stav 1. tačka b)) ili ako se primenjuje član 25. stav 3. tačka c);
- Ako se tuženi nije pojavio i nema zastupnika u postupku u državi porekla, onda se dostavlja dokument ili dokumenti koji dokazuju, na odgovarajući način, ili da je tuženi imao odgovarajuće obaveštenje o postupku i priliku da bude saslušan, ili da je tuženi na ispravan način obavešten o odluci i da je imao priliku da uloži prigovor ili podnese žalbu po procesnim ili činjeničnim pitanjima (član 25. stav 1. tačka c));
- Kada je potrebno, dokument koji pokazuje iznos svih dospelih neplaćenih obaveza i datum na koji je taj iznos obračunat (član 25. stav 1. tačka d));

Kada je potrebno, dokumentaciju koja sadrži informacije koje su potrebne da se izvrše odgovarajući obračuni u slučaju odluke kojom se propisuje automatsko preračunavanje po indeksima (član 25. stav 1. tačka e));

Kada je potrebno, dokumentacija koja pokazuje u kojoj meri je podnositelj zahteva dobio besplatnu pravnu pomoć u državi porekla (član 25. stav 1. tačka f))

U skladu sa članom 30. stav 3:

Kompletan tekst sporazuma o izdržavanju (član 30. stav 3. tačka a))

Dokument u kome se navodi da je određeni sporazum o izdržavanju izvršan kao odluka u državi porekla (član 30. stav 3. tačka b))

Bilo koji drugi dokument koji se prilaže uz zahtev (npr, ako je potrebno, dokument u svrhu člana 36. stav 4.):

.....

.....

b. U svrhu podnošenja zahteva iz člana 10. stav 1. tač. b), c), d), e) ili f) i stav 2. tač. a), b) ili c), potrebno je priložiti niz pratećih dokumenata (isključujući ovaj obrazac za dostavljanje podataka i sam zahtev) u skladu sa članom 11. stav 3:

Član 10. stav 1. tačka b).....

Član 10. stav 1. tačka c).....

Član 10. stav 1. tačka d).....

Član 10. stav 1. tačka e).....

Član 10. stav 1. tačka f).....

Član 10. stav 2. tačka a).....

Član 10. stav 2. tačka b).....

Član 10. stav 2. tačka c).....

Ime:.....(štampanim slovima) Datum: .....

Ovlašćeni predstavnik centralnog organa (dan/mesec/godina)

ANEKS 2**Obrazac prema članu 12. stav 3.****OBAVEŠTENJE O POVERLjIVOSTI I ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA**

Lični podaci koji su prikupljeni ili dostavljeni na osnovu Konvencije koriste se samo u svrhe za koje su prikupljeni ili dostavljeni. U skladu sa zakonom svoje države, svaki organ koji obrađuje te podatke obezbeđuje njihovu poverljivost.

Organ ne sme otkrivati ili potvrđivati informacije koje su prikupljene ili dostavljene primenom ove konvencije, ukoliko utvrdi da bi radeći to mogao ugroziti zdravlje, sigurnost ili slobodu lica u skladu sa članom 40.

- Odluku da se ne daju informacije donosi Centralni organ u skladu sa članom 40.

1. Centralni organ molitelj a. Adresa b. Broj telefona c. Broj faksa d. E-mail e. Poziv na broj	2. Kontakt osoba u Državi moliteljici a. Adresa (ukoliko je drugačija) b. Broj telefona (ukoliko je drugačiji) c. Broj faksa (ukoliko je drugačiji) d. E-mail (ukoliko je drugačiji) e. Jezik (jezici)
--	---

3. Zamoljeni Centralni organ.....

Kontakt osoba.....

Adresa.....

4. Zamoljeni centralni organ potvrđuje prijem ..... (dan/mesec/godina) o prenosu obrasca za dostavljanje podataka centralnog organa (poziv na broj .....; od ..... (dan/mesec/godina) koji se odnosi na zahtev:

- Član 10. stav 1. tačka a)
- Član 10. stav 1. tačka b)
- Član 10. stav 1. tačka c)
- Član 10. stav 1. tačka d)
- Član 10. stav 1. tačka e)
- Član 10. stav 1. tačka f)
- Član 10. stav 2. tačka a)
- Član 10. stav 2. tačka b)
- Član 10. stav 2. tačka c)

Prezime (ili prezimena) podnosioca zahteva: .....

Prezime (ili prezimena) osobe (ili osoba) za koju se izdržavanje traži ili plaća:

.....

Prezime (ili prezimena) dužnika: .....

5. Početni koraci koje poduzima centralni organ:

- Spis je kompletan i nalazi se u fazi razmatranja
  - Pogledati status zahteva iz priloženog izveštaja
  - Izveštaj o statusu zahteva će uslediti
- Molimo navedite sledeće dodatne informacije i/ili dokumentaciju:

.....

.....

Zamoljeni centralni organ odbija da reši ovaj zahtev, jer je očito da zahtevi iz Konvencije nisu ispunjeni (član 12. stav 8.). Razlozi:

- su navedeni u priloženom dokumentu
- će biti dostavljeni u sledećem dokumentu

Zamoljeni centralni organ zahteva da ga centralni organ molitelj obavesti o svakoj promeni u statusu zahteva.

Ime: .....(štampanim slovima) Datum: .....

Ovlašćeni predstavnik centralnog organa (dan/mesec/godina)

Član 3.

Republika Srbija izjavljuje da je Ministarstvo finansija centralni organ koji će obavljati dužnosti poverene ovom konvencijom, u skladu sa članom 4. Konvencije.

Član 4.

Prilikom deponovanja ratifikacionog instrumenta, Republika Srbija će, na osnovu člana 63. stav 1. Konvencije, obavestiti depozitara – Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Holandije, da se, u skladu sa članom 2. stav 3. Konvencije, primena Konvencije proširuje na izdržavanje deteta na redovnom školovanju do navršene 26. godine života, kao i punolethog deteta koje je nesposobno za rad, a nema dovoljno sredstava za izdržavanje, sve dok takvo stanje traje. Navedena lica imaju pravo na izdržavanje i od krvnih srodnika u pravoj ushodnoj liniji srazmerno njihovim mogućnostima ako roditelji nisu živi ili ako nemaju dovoljno sredstava za izdržavanje, osim ako je očigledna nepravda za dužnika.

Član 5.

Prilikom deponovanja ratifikacionog instrumenta, Republika Srbija će, na osnovu člana 63. stav 1. Konvencije, obavestiti depozitara – Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Holandije, da se, u skladu sa članom 30. stav 7. Konvencije, zahtevi za priznanje i izvršenje sporazuma o izdržavanju mogu podnosići samo preko centralnih organa.

Član 6.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.